

OMAAVALVONTASUUNNITELMA

Kuusirinne, JKL

Kuusirinne JKL	
Laatijat (nimi, palvelupäällikkö, palveluvastaava) allekirjoitus	<i>Arja Porrassalmi, palveluvastaava</i> 1.3.2025
Hyväksymispäivämäärä:	
	<i>Maarit Raappana, palvelujohtaja</i>
Omavalvontasuunnitelman versionumero ja pvm	1 .3.2025
Aiempiä versioita tulee säilyttää seitsemän vuotta.	Aiempien versioiden päiväykset:
Omavalvontasuunnitelma on julkisesti nähtävillä	<u>Omavalvontaohjelma Keski-Suomen hyvinvointialue (hyvaks.fi)</u> Kuusirinteen 1.kerroksessa ilmoitustaululla sekä 4. ja 5. kerrosten toimistossa

1	JOHDANTO	3
2	OMAAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN	4
3	OMAAVALVONTASUUNNITELMAN SISÄLTÖ	4

3.1	PALVELUNTUOTTAJAA JA PALVELUYKSIKÖÄ SEKÄ TOIMINTAA KOSKEVAT TIEDOT	4
3.1.1	Palveluntuottajan perustiedot	5
3.1.2	Ympäri vuorokautinen asuminen ja hoito	5
3.1.3	Palveluyksikön perustiedot	5
3.1.4	Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet	5
4	ASIAKAS- JA POTILASTURVALLISUUS	8
4.1.1	Vastuu palveluiden laadusta	8
4.1.2	Palveluiden laadulliset edellytykset	9
4.1.2.1	Yksikkökohtaiset laadun ja vaikuttavuuden työkalut ja mittarit	9
4.1.2.2	Palvelutarpeen arviointi	9
4.1.2.3	Asiakassuunnitelma	10
4.1.2.4	Terveys-, hoito-, palvelu-, kasvatus- ja kuntoutussuunnitelma	10
4.1.2.5	Hoidon toteutumisen varmistaminen	10
4.1.2.6	Palvelun toteutumisen varmistaminen	11
4.1.2.7	Potilas- ja asiakastyön kirjaaminen	11
4.1.2.8	Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta	12
4.1.2.9	Ravitsemus	12
4.1.2.10	Painehaavojen tunnistaminen ja riskinarviointi	13
4.1.2.11	Kaatumisten ja putoamistapaturmien ennaltaehkäisy ja riskin arviointi	14
4.1.2.12	Hygieniakäytännöt	14
4.1.2.13	Infektioiden torjunta	15
4.1.2.14	Terveyden- ja sairaanhoito sosiaalihuollon yksiköissä	16
4.1.3	Asiakkaan ja potilaan asema ja oikeudet	16
4.1.3.1	Tiedonsaantioikeus	17
4.1.3.2	Asiakkaan asiallinen kohtelu	17
4.1.3.3	Oikeusturvakeinot	18
4.1.3.4	Itsemääräämisoikeus	18
4.1.3.5	Sosiaaliasiavastaava	19
4.1.4	Muistutusten käsittely	19
4.1.5	Henkilöstö	20
4.1.5.1	Henkilöstön määrä ja rakenne	20
4.1.5.2	Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet	21

4.1.5.3	Henkilöstön perehdyttäminen ja täydennyskoulutus	22
4.1.6	Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seuranta.....	23
4.1.7	Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi	24
4.1.8	Toimitilat ja toimintaympäristö	24
4.1.8.1	Toimitilat	24
4.1.8.2	Pelastus- ja poistumisturvallisuus.....	25
4.1.8.3	Teknologiset ratkaisut.....	25
4.1.9	Lääkinnälliset laitteet ja tietojärjestelmät	26
4.1.10	Lääkehoitosuunnitelma	28
4.1.11	Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja.....	28
4.1.12	Säännöllisesti kerättävän palautteen huomioiminen	30
4.2	PALVELUYKSIKÖN OMAVALVONNAN RISKIEN TUNNISTAMINEN JA HALLINTA	31
4.2.1	Riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen	31
4.2.2	Riskienhallinnan keinot ja toiminnassa ilmenneiden epäkohtien ja puutteiden käsitleminen.....	33
4.2.2.1	Riskienhallinnan keinot ja puutteiden käsittely.....	33
4.2.2.2	Vaaratapahtumien ilmoitus- ja oppimismenettely.....	33
4.2.2.3	Valvontalain 29 § mukainen palveluyksikön ja henkilöstön Ilmoitusvelvollisuus epäkohdasta.....	34
4.2.2.4	Korjaavat toimenpiteet	36
4.2.3	Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen	36
4.2.4	Ostopalvelut, alihankinta ja palvelusetelituotanto	36
4.2.5	Viranomaisten antama ohjaus ja päätökset	36
4.2.6	Valmius- ja jatkuvuudenhallinta	36
4.3	YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA	37
5	OMAVALVONTASUUNNITELMAN TOIMEENPANO, JULKAISEMINEN, TOTEUTUMISEN SEURANTA JA PÄIVITTÄMINEN	37
5.1	Toimeenpano	37

1 JOHDANTO

Sosiaali- ja terveystalouden valvontalain 741/2023 27§ mukaan sosiaali- ja terveystalouksissa tulee olla tehtynä palveluyksikkökohtainen omavalvontasuunnitelma. Omavalvontasuunnitelma tehdään sähköisesti ja siihen kirjataan, kuka vastaa sen laatimisesta, toteutumisen seurannasta, päivittämisestä ja julkaisemisesta.

Omavalvontasuunnitelman avulla varmistetaan päivittäisen toiminnan laatu, asianmukaisuus, turvallisuus sekä asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyys. Palveluntuottajalla ja palveluyksikön henkilöstöllä on velvollisuus toimia omavalvontasuunnitelman mukaisesti ja seurata aktiivisesti suunnitelman toteutumista.

Kuusirinteen omavalvontasuunnitelma kattaa kaikki Kuusirinteellä tuotetut palvelut, mukaan lukien omana toimintana tuotetut palvelut, ostopalveluna ja alihankintana hankkimat palvelut ja palvelusetelillä tuotetut palvelut.

Omavalvontasuunnitelmaamme laadittaessa ja sitä muutettaessa on otettu huomioon asiakkailta ja heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä palveluyksikön henkilöstöltä säännöllisesti kerättävä palaute. Siinä on huomioitu myös valvontaviranomaisten antama ohjaus ja päätökset.

Omavalvontasuunnitelmassa sovitaan menettelytavat palvelutoiminnassa havaittujen riskien, vaaratilanteiden ja laadullisten puutteiden ennaltaehkäisemiseksi ja korjaamiseksi sekä ammattihenkilöiden ammatillisen osaamisen varmistamiseksi. Omavalvontasuunnitelmassa määritellään muun muassa noudatettavat toimintatavat ja niiden toteuttamisen seuranta. Omavalvonnan asiakirjoja muodostuu kaikista niistä toiminta- ja menettelyohjeista, joita laaditaan yhtenäisen käytännön toteuttamiseksi kaikissa palveluketjun vaiheissa. Näistä asiakirjoista Kuusirinteen omavalvontasuunnitelma on julkinen asiakirja. Lisäksi osa omavalvonnallisista toiminta- ja menettelyohjeista on vain henkilöstön käyttöön tarkoitettuja, kuten esimerkiksi lääkehoitosuunnitelma.

Suunnitelman määritelmät

Palveluntuottajalla tarkoitetaan kaikkia julkisia ja yksityisiä organisaatioita sekä yksityisiä elinkeinonharjoittajia, jotka tuottavat valvontalain 4 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdissa tarkoitettuja sosiaali- ja terveystalouksia

Omavalvonnalla tarkoitetaan palveluiden tuottamiseen kuuluvaa ennakoivaa, toiminnanaikaista ja jälkikäteistä laadun- ja riskienhallintaa, jolla osaltaan varmistetaan asiakas- ja potilasturvallisuuden toteutuminen. Omavalvonta määrittää, miten organisaatio vastaa palvelujen saatavuudesta, jatkuvuudesta, turvallisuudesta ja laadusta sekä asiakkaiden yhdenvertaisuudesta, ja toimeenpanee kyseisten tavoitteiden toteutumisen edellyttämät toimenpiteet.

Omavalvontasuunnitelmalla tarkoitetaan palveluyksiköittäin laadittavaa asiakirjaa, jossa kuvataan toiminnan keskeiset riskit sekä miten yksikön vastuhenkilö ja henkilöstö valvovat palveluyksikköä,

yksikön toimintaa, henkilöstön riittävyyttä, palvelujen laatua sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta. Omavalvontasuunnitelma on päivittäisen toiminnan työväline. Omavalvontasuunnitelma on osa palvelunjärjestäjän ja useammassa kuin yhdessä palveluyksikössä palveluja antavan palveluntuottajan omavalvontaohjelmaa.

Palveluyksiköllä tarkoitetaan julkisen tai yksityisen palveluntuottajan ylläpitämää toiminnallista ja hallinnollisesti järjestettyä kokonaisuutta, jossa tuotetaan sosiaali- tai terveyspalveluja. Palveluyksikkö voi koostua palveluntuottajan yhdestä tai useammasta sosiaali- tai terveydenhuollon rekistereknisestä palvelupisteestä.

2 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN

Kuusirinteen omavalvontasuunnitelman laatii palveluvastaavan johdolla koko henkilöstö. Henkilöstöön kuuluu palveluvastaava, vastaava sairaanhoitaja, sairaanhoitajia, lähihoitajia, hoitoapulaisia sekä laitoshuoltajia (alihankinta). Omavalvontasuunnitelmaan laadinta käsitellään talokokouksissa, jolloin jokainen voi ilmaista oman mielipiteensä suunnitelmaan. Kaikki henkilökunnan edustajat ovat sitoutuneet toimimaan omavalvontasuunnitelman mukaisesti. Henkilöstö perehtyy omavalvontasuunnitelmaan aina kun se päivitetään. Uusien työntekijöiden perehdytykseen kuuluu omavalvontasuunnitelma. Omavalvontasuunnitelman lukeminen varmistetaan aina lukukuittauksella.

3 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SISÄLTÖ

3.1 PALVELUNTUOTTAJAA JA PALVELUYKSIKÖÄ SEKÄ TOIMINTAA KOSKEVAT TIEDOT

Keski-Suomen Hyvinvointialue

Ikääntyneiden asumispalvelut

Ympäri vuorokautinen asuminen ja hoito

Kuusirinne JKL

Kerrokset 4-5

Tahvosentie 26

40520 Jyväskylä

Y-tunnus 3221318-2

Vastuhenkilö: Arja Porrassalmi, palveluvastaava. P. 040-4874055. Arja.porrassalmi@hyvaks.fi

3.1.1 Palveluntuottajan perustiedot

Keski-Suomen hyvinvointialue

Y-tunnus 3221318–2

Viitaniemientie 1 A, 40720 Jyväskylä

Vastuualue

Ikääntyneiden koti- ja asumispalvelut

Palvelualue

3.1.2 Ympärivuorokautinen asuminen ja hoito

3.1.3 Palveluyksikön perustiedot

Kuusirinne JKL, 4-5krs.

Tahvosentie 26

40520 Jyväskylä

Palveluyksikön valvontalain 10 § 4 momentin mukaisen vastuuhenkilön nimi tai palvelualueen vastuuhenkilöiden nimet ja yhteystiedot

Palvelujohtaja Maarit Raappana

Ikääntyneiden kotihoito ja asuminen

p. 050-3119005, maarit.raappana@hyvaks.fi

Palvelupäällikkö , Marja Laurila

p. 044-4597256, marja.laurila@hyvaks.fi

3.1.4 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet

Kuusirinteen palveluita ohjaavat muun muassa seuraavat keskeiset lait, säännökset ja laatusuosittukset:

- Sosiaalihuoltolaki (1301/20014 ja –asetus 607/1983)
- Terveystieteidenhuoltolaki (1326/2010)
- Sosiaali- ja terveystieteiden palveluiden valvontalain 741/2023
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)

- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystal-
veluista (980/2012)
- Vanhuspalvelulaki 28.12.2012/ 980
- Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöstöstä
- Laki yksityistä sosiaalipalveluista
- Pelastuslaki (379/2011) ja valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (407/2011)
- Elintarvikelaki (23/2006)
- Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä
(1233/2006)
- Työturvallisuuslaki
- Kielilaki (423/2003)
- Laatuvaatimus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palveluiden parantamiseksi (STM
2024/6)
- Valtion ravitsemusneuvottelukunnan ravitsemussuositukset ikääntyneille
- Hallituksen esitys (HE 127/2024vp); laki 1.1.2025 henkilöstömitoituksesta
- Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia ja toimeenpanosuunnitelma 2022-2026
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä 17§
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä 703/2023.
- Suosituksia omaavaltontasuunnitelman hygieniakäytännöt- ja infektioidentorijuntaosioihin -
THL

Kuusirinteen kahdessa ryhmäkodissa on yhteensä 32 asukasta (16+16). Kuusirinne on ympärivuoro-
kautista asumispalvelua. Hoidamme yli 60-vuotiaita monisairaita ihmisiä, jotka eivät enää selviä toi-
mintakyvyltään kotioloissa. Toiminta on Keski-Suomen Hyvinvointialueen omaa toimintaa, mutta
tukipalveluita toteuttavat alihankkijat (esimerkiksi siivous, laitoshuolto, ravitsemus, huolto).

Kuusirinteen toiminta-ajatus:

Kuusirinteen toiminta-ajatus on asiakaslähtöisyys. Olemme täällä kaikki asukkaitamme varten.
Kuusirinteen tuottamien palveluiden tavoitteena on tukea ryhmäkotien asukkaiden omatoimi-
suutta, itsemääräämisoikeutta, yhteisöllisyyttä, terveyttä ja toimintakykyä mahdollisimman laa-
dukkaasti. Palveluidemme tavoitteena on tukea asukkaidemme arkea, ja mahdollistaa jokaiselle
mahdollisimman oman näköinen elämä kodinomaisesti. Kuusirinteellä pyrimme tukemaan asuk-
kaidemme toimintakykyä ja arjen toiminnallisuutta moniammatillisesti ja arkikuntoutuksen kei-
noin. Asukkaille tehdään hoito- ja palvelusuunnitelmat, jotka laaditaan RAI-arvioinnin perusteella
sekä huomioiden elämänpolkukaavake. Suunnitelmaan laadintaan otetaan aina asiakas ja hänen
läheisensä mukaan. Asukkaiden arki on elämänmakuista, päivissä on sisältöä. Yksikössä järjeste-
tään asukasfoorumeita, perhepalavereja sekä omaisten iltoja säännöllisesti.

Kuusirinteen arvot:

Keski-Suomen hyvinvointialueen arvot ovat ihmislähtöisyys ja yhdenvertaisuus, avoimuus, luotettavuus sekä vastuullisuus huomioiden tulevat sukupolvet. Yhteisiä arvoja mukailleen Kuusirinteelle on yhdessä laadittu Kuusirinnettä koskevat arvot.

1. INHIMILLISYYS:

Kuusirinteellä tarkoittaa, että kohtelemme asukkaitamme aina ammatillisesti. Kunnioitamme asukkaidemme itsemääräämisoikeutta ja ihmisyyttä. Työtä teemme moniammatillisesti. Kohtelemme asukkaitamme oikeudenmukaisesti, tasa-arvoisesti ja yksilöllisesti. Tävoitteemme on taata asukkaillemme arvokas elämänlaatu sekä paras mahdollinen toimintakyky voimavaralähtöisesti. Henkilöstömme on ammattitaitoista ja koulutttautuu jatkuvasti. Näin pystymme vastaamaan osaamisen ja laadun vaatimuksiin.

2. VASTUULLISUUS JA TURVALLISUUS:

Kuusirinteellä tarkoittaa, että jokainen asukas kokee olevansa turvassa ja tulee kuulluksi. Työtä tehdään asiakaslähtöisesti ja moniammatillisesti yhteistyössä asukkaan ja hänen läheistensä kanssa. Yhteistyön perustana on luottamus ja avoin vuorovaikutus. Luottamus tarkoittaa sitä, että teemme mitä lupamme. Toivomme, että asukkaat ja heidän läheisensä herkästi ja helposti ottavat yhteyttä henkilöstöömme kaikissa asioissa. Olemme kaikki sitoutuneet yksilöllisesti hoitamaan asukkaitamme yksilöllisen hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesti. Lisäksi toimintamme ohjaa omavalvontasuunnitelma.

Tulevia sukupolvia ajatellen pyrimme laadukkaisiin ja hyviin käytäntöihin, jotka voidaan siirtää tulevaisuuteen. Emme kangistu vanhoihin kaavoihin vaan pyrimme uudistumaan. Pyrimme ennaltaehkäisemään esimerkiksi vuodehoidon haittoja, kuntoutamme asiakkaitamme heidän voimavarojensa mukaisesti. Hoidossamme näkyy kestävä kehitys, mahdollisimman laadukain tarvikkein ja materiaalein sekä myös kierrätyksen periaatteita noudattaen.

3. ROHKEUS:

Kuusirinteellä tarkoittaa, että pyrimme ratkaisemaan asiakkaan hoitoon liittyviä asioita luovasti ja ennakkoluulottomasti. Tuemme ja kannustamme asiakkaitamme kaikin keinoin omannäköiseen arkeen (esimerkiksi asiakkaan mielenkiinnon kohteet ja retket talon ulkopuolella). Työskentelemme moniammatillisesti arkikuntoutuksen keinoin rohkeasti kokeillen erilaisia käytäntöjä, tapoja ja apuvälineitä. Teemme yhteistyötä monien eri yhteistyötoimien kanssa.

4. AVOIMUUS:

Kuusirinteellä tarkoittaa, että toimintamme on läpinäkyvää ja rehellistä. Teemme joustavaa yhteistyötä asukkaan ja hänen läheistensä kanssa, jotta asukkaidemme arki sujuisi hyvin. Tiedotamme avoimesti kaikista asukkaan hoitoon ja vointiin liittyvistä asioista sekä

asukasta itseään että hänen läheistään. Kaikki asiakas- ja omaispalautteet käsittelemme avoimesti. Aina tarvittaessa järjestämme perhepalaverin asioiden selvittämiseksi.

4 ASIAKAS- JA POTILASTURVALLISUUS

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen on oltava laadukkaita, asiakas- ja potilaskeskeisiä, turvallisia ja asianmukaisesti toteutettuja. Osaava ja Kuusirinteen omavalvontaan sitoutunut henkilöstö on keskeistä palvelujen laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisessa ja palvelujen kehittämisessä.

Asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistaminen on hyvinvointialueen johdon ja esihenkilöiden vastuulla. He luovat edellytykset turvalliseen toimintaan, varmistamalla olosuhteet, osaamisen ja resurssit. Turvallisuuskulttuurin edistäminen on jokaisen työntekijän vastuulla.

Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia ja toimeenpanosuunnitelma 2022-2026

4.1.1 Vastuu palveluiden laadusta

Kuusirinteen omavalvonnan vastuusuhteet ja johtamisjärjestelmä sekä mahdolliset toiminto- ja toimintayksikkökohtaiset vastuuhenkilöt ja muut erityislainsäädännön edellyttämät vastaavat henkilöt ja heidän tehtävänsä:

Keski-Suomen hyvinvointialueen

Turvallisuuspäällikkö

Jaakko Rantala

p. 014-2694379, jaakko.rantala@hyvaks.fi

Palvelujohtaja

Maarit Raappana

0503119005, maarit.raappana@hyvaks.fi

Palvelupäällikkö

Marja Laurila

p. 044-4597256, marja.laurila@hyvaks.fi

Palveluvastaava Kuusirinne

Arja Porrassalmi

p. 040-4874055, arja.porrassalmi@hyvaks.fi

Valvontalain 10 § 4 momentin mukainen Kuusirinteen vastuuhenkilö käytännössä tosiasiallisesti johtaa ja valvoo palvelutoiminnan laatua ja asianmukaisuutta, toteuttaa sekä varmistaa, että palvelutoiminta täyttää sille asetetut vaatimukset kaikissa tilanteissa

Valvontalain 10§ 4 momentin mukaisesti Kuusirinteen vastuuhenkilö huolehtii, että toiminta on omavalvontasuunnitelman mukaista. Vastuuhenkilö johtaa ja valvoo, että Kuusirinteellä noudatetaan lakeja, asetuksia ja ohjeita. Yksikön laitteet ja turvallisuuskäytännöt tulee olla ajantasaisia ja kunnossa. Seurannan välineinä ovat erilaiset lupakäytännöt ja niiden ylläpito ja ajantasaisuus, henkilöstön osaamisen varmistaminen, perehdytys, lääkehoito, turvallisuus ja vaaratapahtumat (Laatuportti-ilmoitukset), RAI-arvioinnit ja hoito- ja palvelusuunnitelmien ajantasaisuus, epäkohtiin puuttuminen, henkilöstön ilmoitusvelvollisuuden toteutumisesta huolehtiminen sekä korjaavista toimenpiteistä sekä riskienhallinnasta huolehtiminen.

4.1.2 Palveluiden laadulliset edellytykset

4.1.2.1 Yksikkökohtaiset laadun ja vaikuttavuuden työkalut ja mittarit

Laatumittarit käsitellään ja kuvataan omavalvontasuunnitelman alaotsikoissa 4.1.2 - 4.1.2.1

4.1.2.2 Palvelutarpeen arviointi

Sosiaalihuolto

Kuusirinteellä seurataan jatkuvasti palveluiden saatavuutta lainsäädännön ja muiden viranomaisten määrittämällä tavalla.

Sosiaalihuolto ikääntyneet:

Vanhuspalvelulain 15 a §:n mukaan kunnan on käytettävä RAI-arviointivälineistöä iäkkään henkilön toimintakyvyn arvioinnissa, jos henkilö jo alustavan arvion mukaan tarvitsee säännöllisesti annettavia sosiaalipalveluja hoitonsa ja huolenpitonsa turvaamiseksi. Kansainvälisen RAI- arviointivälineen käyttö on vanhuspalveluissa lakisääteinen.

Toimintakyvyn arvioinnissa käytetään kansainvälisen RAI-arviointivälineen mittareita; ADL; fyysinen avuntarve, CPR; kognitiivinen ja psyykinen toimintakyky, DRS; psyykkiset oireet, MAPLE; avuntarve.

Sosiaalihuoltolain 42 § mukaan sosiaalihuollon asiakkaalle on nimettävä asiakkuuden ajaksi omatyöntekijä. Omatyöntekijänä toimivan henkilön tehtävänä on asiakkaan tarpeiden ja edun mukaisesti edistää sitä, että asiakkaalle palvelujen järjestäminen tapahtuu palvelutarpeen arvioinnin mukaisesti. Ikääntyneiden ympärivuorokautisten asumispalveluiden oma työntekijä on asiakasohjaaja Sini Väättänen.

4.1.2.3 Asiakassuunnitelma

Sosiaalihuolto: Palvelutarpeen arviointia on täydennettävä asiakkaalle laadittavalla asiakassuunnitelmalla tai muulla vastaavalla suunnitelmalla, ellei suunnitelman laatiminen ole ilmeisen tarpeellista. Myös Kuusirinteellä laaditaan lakisääteisesti RAI-arvioinnin pohjalta asiakassuunnitelma (entinen Hoito- ja palvelusuunnitelma).

4.1.2.4 Terveys-, hoito-, palvelu-, kasvatus- ja kuntoutussuunnitelma

Sosiaalihuolto

Palvelu- ja hoitosuunnitelmasta säädetään sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 7 §:ssä. Kuusirinteellä hoidon ja palvelun tarve kirjataan asiakkaan henkilökohtaiseen, päivittäistä hoitoa, palvelua tai kuntoutusta koskevaan suunnitelmaan, jota päivitetään asiakkaan tilanteessa tapahtuvien muutosten yhteydessä. Suunnitelman tavoitteena on auttaa asiakasta saavuttamaan elämänlaadulle ja kuntoutumiselle asetetut tavoitteet. **Asiakkaan omat näkemykset ja mielipide vaihtoehtoista kirjataan aina suunnitelmaan.** Kuusirinteen omavalvontasuunnitelmalla varmistetaan asiakassuunnitelman toteutuminen.

RAI-arviointi uudelle asukkaalle aloitetaan Kuusirinteellä viiden viikon sisällä muutosta. RAI-arvioinnin pohjalta, sekä huomioiden elämänpolkukaavake (asukas ja omainen yhdessä täyttävät, kun tulevat yksikköön), laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma. Ennen hoito- ja palvelusuunnitelman laatimista järjestetään perhepalaveri, johon asukas itse mahdollisuuksien mukaisesti sekä omainen osallistuvat. Näin tuetaan asukkaan itsemääräämisoikeutta. Hoito- ja palvelusuunnitelman hyväksyy joko asukas itse tai hänen läheisensä allekirjoituksella, ja voimassa oleva Hoito- ja palvelusuunnitelma aina toimitetaan omaiselle.

Hoito- ja palvelusuunnitelma ja RAI-arviointi päivitetään puolen vuoden välein tai kun olennaisia muutoksia tapahtuu. Asiakkaan omat hoitajat huolehtivat päivityksestä moniammatillisessa yhteistyössä huomioiden aina asukkaan ja hänen läheisensä näkökulman. Asukas ja omainen osallistuvat aina mahdollisuuksien mukaan Hoito- ja palvelusuunnitelman päivittämiseen. Perhepalaverit pidetään yleensä asukkaan omassa huoneessa. Yksikössä seurataan arviointien ajantasaisuutta säännöllisesti. Vastuu ajantasaisuudesta ja sen seurannasta on palveluvastaavalla sekä koko hoitohenkilökunnalla. Yksikön raporteilla hoito- ja palvelusuunnitelmat käydään läpi tiimeissä. Kuusirinteellä kerran kuukaudessa molemmissa tiimeissä on niin sanottu pitkä raportti, jossa tavoitteena vuonna 2025 on käydä asukasraportointi hoito- ja palvelusuunnitelmien mukaisesti läpi. RAI-arvioiden ja hoito- ja palvelusuunnitelmien prosessi on vuonna 2025 yksi Kuusirinteen kehittämiskohde.

4.1.2.5 Hoidon toteutumisen varmistaminen

Kuusirinteellä hoitopäätökset ja linjaukset pyritään mahdollisuuksien mukaan hoitamaan yksikössä oman lääkärin ohjauksessa välttämättä tarpeettomia asiakassiirtoja.

4.1.2.6 Palvelun toteutumisen varmistaminen

RAI-arvioinnit sekä Hoito- ja palvelusuunnitelmat päivitetään puolen vuoden välein. Päivittämisistä pidetään seurantaa. Palveluvastaava yhdessä koko henkilökunnan kanssa vastaa, että päivitykset ovat ajantasaisia.

Jokaisesta asukkaasta tehdään yksilöllinen palvelu- ja maksupäätös, jonka mukaisesti määräytyvät hänen hoitonsa sisältö ja kuukausimaksunsa yksikössä. Palvelu- ja maksupäätös laaditaan heti, kun asukas muuttaa yksikköön. Päätös laaditaan asukasmaksuyksikössä.

Hilmo-ilmoitukset tehdään kerran vuodessa joulukuussa. (Hoitoilmoitusjärjestelmä)

4.1.2.7 Potilas- ja asiakastyön kirjaaminen

Asiakastyön kirjaaminen on jokaisen Kuusirinteen ammattilaisen vastuulla. Kirjaamisvelvoite alkaa, kun ammattilainen on saanut tiedon henkilön mahdollisesta palvelutarpeesta. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä 17§ määrää kirjaamisen. Yksittäisen asiakkaan asiakastietojen kirjaaminen edellyttää ammatillista harkintaa siitä, mitkä tiedot kussakin tapauksessa ovat olennaisia ja riittäviä. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä 703/2023).

Jokaisesta Kuusirinteen hoito- ja palvelutapahtumasta kirjataan yhdenmukaisesti laadukkaat, riittävät ja tarpeelliset tiedot kaikissa hoito- ja palveluprosessin vaiheissa. Kirjaamiset palvelevat asiakkaiden hoidon ja palvelun suunnittelua, toteutusta ja seurantaa, sekä edistävät hoidon ja palvelun jatkuvuutta. Oikeat, virheettömät ja laadultaan riittävät merkinnät takaavat hyvän hoidon, asukkaan turvallisuuden sekä henkilökunnan oikeusturvan toteutumisen.

Sujuvan ja turvallisen toiminnan edellytyksenä on sovitut toimintatavat tiedon siirrosta eri palveluyksiköiden välillä. Valtakunnallinen Kanta –arkisto mahdollistaa tiedon joustavamman käytön eri asiakas- ja potilastietojärjestelmien sekä eri organisaatioiden välillä. Tiedot ovat käytettävissä myös asiakkaalla itsellään. Terveystieteiden tutkimuskeskuksessa potilasasiakirjamerkinnot tulee tehdä viivytyksettä. Sosiaalihuollossa kirjaukset tulee tehdä viipymättä sen jälkeen, kun asiakkaan asiaa on käsitelty.

Kuusirinteen työntekijät perehdytetään kirjaamiseen perehdytyksen aikana. Kirjaamisen ohjeet ovat perehdytyskansiassa ja omavalvontasuunnitelmasta löytyy kirjaamisen peruserätykset. Tarvittaessa järjestetään koulutuksia kirjaamisesta. Perehdytykseen kuuluu myös tutustuminen Life-Carejärjestelmään ja siihen kirjaamiseen. Lääkehoitosuunnitelmasta löytyy ohjeet lääkinnälliseen kirjaamiseen.

Kirjaaminen Kuusirinteellä tapahtuu mahdollisuuksien mukaan työvuoron aikana. Henkilöstöllä on voimassa olevat tunnukset henkilökohtaiseen sähköiseen kirjaamiseen. Jokainen vastaa ajantasaisuudesta ja paikkansa pitävyydestä ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

4.1.2.8 Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta

Kuusirinteen asiakkaiden palvelu- ja hoitosuunnitelmiin kirjataan tavoitteita, jotka liittyvät päivittäiseen liikkumiseen, ulkoiluun, kuntoutukseen ja kuntouttavaan toimintaan. Palvelussa edistetään asiakkaiden fyysistä, psyykkistä, kognitiivista ja sosiaalista toimintakykyä yhteisöllisyydellä, arjen kuntouksen keinoin ja kuntouttavalla työotteella huomioiden asukkaan toiveet, mieltymykset sekä kunnioittaen heidän itsemääräämisoikeuttansa.

Liikunta-, kulttuuri-, harrastus-, ulkoilumahdollisuuksia Kuusirinteellä ovat muun muassa päivittäiset ulkoilut mahdollisuuksien mukaan ja kunnioittaen asukkaan itsemääräämisoikeutta, yksikössä käy vierailijoita, esiintyjä, kaverikoiria. Arjen toiminnallisuutta toteutetaan suunnitelmien mukaisesti, jotka ovat näkyvillä yksikön ilmoitusseinillä. Seurakunta käy säännöllisesti, tiimeissä pidetään liikuntavartteja. Kerroksen yksi sisäpihalla voi kevästä syksyyn viettää aikaa, grillata ja kahvitella tai kasvaa hoitajien kanssa kasveja ja kukkia. Kerrosten omilla parvekkeilla voi myös ulkoilla ja viettää aikaa sekä hoitaa kukkia ja kasveja. Yksikössä leivotaan, askarrellaan, kuunnellaan musiikkia ja vietetään juhlia. Tapahtumat kirjataan asukkaan asukastietoihin. Jos asukas ei halua osallistua tapahtumiin, myös se kirjataan.

4.1.2.9 Ravitsemus

Ravitsemushoito on osa Kuusirinteen asukkaiden kokonaisuhoitoa. Yhtenäiset toimintamallit ovat edellytys hoidon laadulle. Ravitsemustilaa arvioidaan osana muuta hoitoa ja hoivaa, eikä sitä voida arvioida luotettavasti pelkästään silmämääräisesti. Ravitsemustilan arvioinnin tukena käytetään vaajaravitsemusriskin seulontamenetelmiä (NRS2002, MNA-SF/MNA, RAI) ja painonseurantaa. Ravitsemushoidossa koko Kuusirinteen henkilökunta sitoutuu asukkaan hyvän ravitsemuksen turvaamiseen oman vastuutehtävänsä mukaisesti.

Ravinto ja ruokailu sekä niihin liittyvä tapakulttuuri ovat tärkeä osa sosiaalihuollon palveluja. Ravitsemuksessa huomioidaan ruokaviraston voimassa olevat väestötason ja eri ikäryhmille annetut ravintoaineiden saanti- ja ruokasuositukset.

Ruokailun järjestämisessä huomioidaan asiakkaiden toiveiden lisäksi erityisruokavaliot (diabetes, autoimmuunisairaudet, ruoka-aineyliherkkyydet, -allergiat ja -intoleranssit) niin, että kaikki osapuolet voivat tuntea olonsa turvalliseksi. Uskontoon tai eettiseen vakaumukseen perustuvat ruokavaliot ovat osa monikulttuurista palvelua, jotka otetaan palvelussa huomioon.

Kuusirinteellä asukkaan päivittäisiä omia valintoja ja itsemääräämisoikeutta ruokailun suhteen kunnioitetaan. Esimerkiksi valinnat ruokailun yhteydessä; mitä leipää syö, mitä juomaa ottaa, haluaako voidella leipänsä, ottaako pienen vai ison annoksen, haluaako syödä jotakin (esimerkiksi paprika, peruna, kasvisruoka). Asukas voi toimintakykynsä mukaisesti päättää millä ruokailuvälineillä syö. Ruokailuajoissa omaa valintaa voi olla esimerkiksi, haluaako asukas aamulla nousta vai ehkä vielä nukkua, vaikka onkin aamupalan aika. Haluaako hän iltapalaa, myöhäisiltapalaa tai yöpalaa. Haluaako juomista, kahvileipää. Jos Kuusirinteen ruokasali ja yhteisöllisyys tuntuvat hankalalta, asukas

voi ruokailla esimerkiksi päiväsalin puolella tai omassa huoneessa (arkikuntoutus toki huomioiden). Asukkaalla on oikeus kieltäytyä ruokailusta, ja se kirjataan aina tai asukkaalla on oikeus pyytää lisää ruokaa, jos on vielä nälkä.

[Vireyttä seniorivuosiin – ikääntyneiden ruokasuositus \(julkari.fi\)](#)

[Pohjoismaiset ravitsemussuositukset 2023 - Ruokavirasto](#)

Kuusirinteen ruokahuolto toteuttaa: Hyvinvointialueen ruokapalvelut, Kukkumäki

Kuusirinteellä henkilöstöä on paikalla ruokailutilanteissa. Ruokailuiden aikana seurataan, että ruokailu tapahtuu turvallisesti. Samalla hoitajat arvioivat miten ruoka maistuu, ja että jokainen saa riittävästi ruokaa ja juomaa. Etenkin kesäaikaan tarjotaan aina ruokailuiden yhteydessä lisäjuomaa. Lisäjuomaa on aina huoneissa tarjolla. Lääkäriä konsultoidaan herkästi ravitsemukseen liittyvissä kysymyksissä. Asukkaiden painot tarkistetaan kerran kuukaudessa ja aina tarvittaessa. Huomiot ruokailusta kirjataan. Ruokailutilanteet pyritään järjestämään viihtyisiksi ja rauhallisiksi.

Systemaattisessa vajaaravitsemuksen arvioinnissa on käytössä RAI-arviointi ja MNA-mittari.

Kuusirinteellä on ravitsemusvastaava, joka on kouluttautunut ravitsemukseen liittyviin asioihin (Ih Auli Kurki). Hoitajat ovat käyneet ravitsemuskoulutuksia ja suorittaneet RAI-arviointeihin liittyvät verkkokurssit ja koulutuksia. Sairaanhoidajillamme on hyvä osaaminen ravitsemuksen seurantaan ja vajaaravitsemuksen ennaltaehkäisyyn. Vajaaravitsemukseen otetaan aina vakavasti kantaa mahdollisimman pian.

4.1.2.10 Painehaavojen tunnistaminen ja riskinarviointi

Painehaava on paikallinen ihon tai sen alla olevan kudoksen vaurio, joka ilmaantuu tavallisesti luisien ulokkeiden kohdalle paineen tai paineen ja venytyksen yhteisvaikutuksesta lyhyelläkin ajalla. Painehaavoja esiintyy kaikenikäisillä asiakkaila alentaen yksilön toimintakykyä ja aiheuttaen inhimillistä kärsimystä. Painehaavoja on helpompi ehkäistä kuin hoitaa, ja siksi painehaavariskin tunnistaminen ja ennaltaehkäiseminen ovat oleellisia hoidon laadun ja turvallisuuden näkökulmasta.

Kuusirinteellä on säännönmukaisessa käytössä systemaattinen painehaavojen riskinarviointi eli Braden-luokitus.

Kuusirinteen hoitajat seuraavat painehaavojen riskejä ja esiintymistä säännöllisesti ja päivittäin. Pesu- ja hoitotilanteissa tarkastetaan ihon kuntoa. Ravitsemusta saatetaan tehostaa. Herkästi aloitetaan ennaltaehkäisevät hoitotoimet, jos ihomuutoksia havaitaan. Painehaavojen riskiarvioinnin perusteella asukkaille hankitaan painesuojapatja, joka ennaltaehkäisee painehaavojen syntymistä. Ihon ja vaatteiden puhtaudesta huolehditaan. Päivittäin arkikuntoutuksen keinoin pyritään huolehtimaan liikunnasta sekä vuodepotilaiden asentohoidosta. Hygieniasta huolehditaan säännöllisesti. Asukkaille huolehditaan oikeanlaiset apuvälineet, ettei iho hankaudu siirto tilanteissa. Tarvittaessa

otetaan käyttöön tukisukat tai sidokset ehkäisemään jalkojen turvotuksia, jotka altistavat herkästi paine- ja säärihaavoille.

Kuusirinteen henkilöstö on käynyt haavahoitokoulutuksia. Sairaanhoidajilla on osaamista haavojen hoidossa, ja he toimivat henkilöstön tukena ja ohjaajina ennaltaehkäisevässä hoitotyössä. Toimintaterapeutilla on osaamisalueena apuvälineet, ja hän myös omalta osaltaan arvioi muun muassa painepatjojen tarpeen.

4.1.2.11 Kaatumisten ja putoamistapaturmien ennaltaehkäisy ja riskin arviointi

Kaatumisten ja tapaturmien ehkäiseminen on turvallisen elämän varmistamiseksi ensiarvoisen tärkeää. Kaatumiset ja kaatumisvammojen ehkäisy on merkittävä haaste väestön ikääntyessä. Kaatumiset voivat johtaa vakavaan toimintakyvyn ja elämänlaadun heikkenemiseen sekä pitkittyneeseen hoidon ja palvelun tarpeeseen.

Kuusirinteellä on käytössä systemaattinen kaatumisten- ja putoamisten riskinarviointi, ja se tehdään RAI-arvioinnissa RAI-mittarien mukaisesti. Riskit ja ennaltaehkäisevä suunnitelma kirjataan asukkaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Potilastietojärjestelmän HOIPIS-lehdelle merkitään kaatumisriski.

Kaatumisista ja putoamisista tehdään aina Laatuportti-ilmoitus. Laatuportti-ilmoituksia tehdään ja käsitellään yksikössä säännöllisesti. Ilmoitusten käsittelyssä mietitään parannusehdotuksia ja ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä, jotka toteutetaan asukkaan päivittäisessä hoidossa.

Laatuportti-ilmoitusten säännönmukainen käsittely, RAI-arvioiden teko ja ohjeistukset ohjaavat henkilöstön osaamista kaatumisten ja putoamisten ennaltaehkäisyssä. Yksikön turvallisuuskansiossa löytyy kaatumisen ennaltaehkäisyn prosessi.

4.1.2.12 Hygieniakäytännöt

Säännöllinen ja suunnitelmallinen siivous ja tekstiilien puhtaanapito ovat olennainen osa asiakkaiden hyvinvointia ja viihtyvyyttä. Hyvä hygieniataso ennaltaehkäisee myös tarttuvien tautien leviämistä. Kuusirinteellä on laadittu ohjeistus välittömään, päivittäiseen ja viikoittaiseen siivoukseen, sekä siivoukseen epidemiatilanteissa. Lisäohjeita epidemiatilanteissa saadaan Infektiokoordinaatorilta aina tilanteen mukaisesti.

Hygieniakäytännöistä on laadittu yksikön ohjeet normaaliajan tilanteeseen ja lisäksi poikkeusajan tilanteisiin. Ohjeita on myös Polku-Intran Sampo-ohjeistuksissa Yksikön ohjeissa pohjana onkin käytetty hyvinvointialueen hygieniaohteistusta.

[Suosituksia omaevalvontasuunnitelman hygieniakäytännöt- ja infektioidentorjuntaosioihin - THL](#)

Kaikille asukkaille on määritelty suihkupäivä kerran viikossa sekä tarvittaessa useammin. Päivittäin huolehditaan intiimihygieniä sekä pikkupesut. Vaatteet vaihdetaan tarvittaessa ja muutenkin pidetään huoli hiusten, partojen, kynsien siisteydestä. Asukkailla on mahdollisuus sauna 0-kerroksen saunatiloissa vointinsa mukaisesti. Suun ja hampaiden hygieniasta huolehditaan päivittäin. Usealla asukkaalla on sähköhammasharja käytössä. Hammasproteesit puhdistetaan päivittäin. Suuhygienisti käy säännöllisesti. Tarvittaessa asukas pääsee hammaslääkəriin sekä säännöllisesti että akuuttisti.

Henkilöstö huolehtii apuvälineiden puhdistukset säännönmukaisesti sekä päivittäin tarvittaessa. Tarvittaessa desinfioidaan apuvälineitä esimerkiksi infektioaikaan.

Asukashuoneet siivotaan kerran viikossa. Päivittäin siivotaan wc-tilat tarvittaessa. Koko henkilöstöllä on vastuu huolehtia yksikön yleissiisteydestä ja järjestyksestä. Infektioaikaan henkilöstö pyyhkii myös käytävien ja ovien pintoja desinfektioaineilla tehostetusti.

Yleiset tilat siivotaan siivoussuunnitelman mukaisesti.

Yksikön asukaspyykki pestään yksikössä. Asukaspyykistä huolehtivat laitoshuoltajat sekä henkilöstö yhdessä. Liinavaatteet sekä henkilöstön vaatteet ovat vuokravaatteita, ja ne pestään Sakupe:n pesulassa.

Laitoshuoltajilla on laitoshuollon ammattitutkinnot, ja he ovat saaneet koulutuksen tehtäviinsä. Siivoushenkilökunta on myös koulutettua henkilökuntaa. Henkilökunnalla on ohjeistukset puhtaanapidosta, osa hoiva-avustajista on kouluttautunut myös pesu- ja puhdistustehtäviin. Siivousta ja puhtaanapitoa ohjaavat omavalvontasuunnitelmat, sopimukset sekä lait ja asetukset.

Sekä laitoshuolto että siivouspalvelut ovat alihankintatoimintaa.

4.1.2.13 Infektioiden torjunta

Tartuntatautilain 17 §:n mukaan palveluyksiköiden on torjuttava suunnitelmallisesti hoitoon liittyviä infektioita. Palveluyksiköiden on seurattava tartuntatautien ja lääkkeille vastustuskykyisten mikrobin esiintymistä ja huolehdittava tartunnan torjunnasta. Kuusirinteen esihenkilö huolehtii asiakkaiden ja henkilökunnan tarkoituksenmukaisesta suojauksesta ja sijoittamisesta sekä mikrobilääkkeiden asianmukaisesta käytöstä. Lisätietoa vakavien hoitoon liittyvien infektioiden seurannasta ja ilmoituskäytännöistä löytyy THL:n sivulta osoitteesta. [Epidemioiden ja vakavien hoitoon liittyvien infektioiden ilmoittaminen \(HARVI\) - THL](#)

Kuusirinteen hygieniä- ja infektioyhdyshenkilö on sairaanhoitaja Riikka Sankari p. 0400991404 ja varahenkilö on vastaava sairaanhoitaja Saija Kilpinen.

Tartuntatautien vakaville seurauksille alttiiden parissa työntelevällä tulee olla rokotuksen tai sairastetun taudin antama suoja tuhkarokkoa ja vesirokkoa vastaan sekä rokotuksen antama suoja

influenssaa vastaan. Tartuntatautien vakaville seurauksille alttiita ovat esimerkiksi asukkaat, joiden puolustusjärjestelmä on merkittävästi heikentynyt sairauden vuoksi.

Rokotuksen tarvitsee työntekijä, joka tapaa työtehtävissään asiakkaita ja potilaita alle yhden metrin päästä. Kuusirinteen henkilöstöltä vaaditaan tarvittavat rokotukset (soveltuvuustodistus), ja ne kirjataan Sap-järjestelmään. Asukkaat saavat kausirokotteet säännöllisesti. Erilliset ennaltaehkäisevät rokotteet ovat mahdollisia omakustanteisesti (Pneumokokki, vyöruusu).

Kuusirinteen käsidesin käyttöä ja kulutusta seurataan säännöllisesti, samoin suojarusteiden käyttöä sekä käsihygienian toteutumista. Kaikki työntekijät vastaavat omalla toiminnallaan päivittäisestä ennaltaehkäisevästä toiminnasta ja noudattavat kaikkia ohjeita ja määräyksiä. Henkilöstön osaaminen varmistetaan perehdytyksen yhteydessä. Kuusirinteellä on laadittu ohjeistukset, ja ne tulee hallita. Epäkohtiin puututaan, mikäli niitä ilmenee. Kynsilakat, rakennekynnet, korvakorut, kellot, aktiivisuusrannekkeet eivät kuulu hoitotyöhön. Pitkät hiukset sidotaan hoitotyössä.

Infektioiden seuranta tapahtuu hoitotyön yhteydessä erilaisilla mittareilla (muun muassa CRP, verikokeet, virtsanäytteet, yskösnäytteet, eritenäytteet, kuumeen mittausta). Asukkaiden vointia seurataan ja huomioidaan kirjataan. Mahdollisten antibioottihoitojen vaikuttavuudet kirjataan. Tarvittaessa konsultoidaan Kuusirinteen lääkäriä asukkaan tilanteesta, ja toimitaan hänen ohjeidensa mukaisesti.

4.1.2.14 Terveysten- ja sairaanhoito sosiaalihoito yksiköissä

Asiakkaiden suunhoito, kiireetön sairaanhoito ja kiireellinen sairaanhoito toteutuvat Kuusirinteellä Hyvinvointialueen sovittujen ohjeistusten mukaisesti. Äkillistä kuolemantapausta koskeva ohjeistus on laadittu, ja sen mukaisesti toimitaan. Saattohoidossa noudatetaan yhteisesti sovittujen periaatteita ja ohjeita. Ohjeistukset löytyvät perehdytyskansioista tiimeistä.

Kuusirinteen asiakkaiden terveyden- ja sairaanhoidosta vastaavat:

Kokonaisvastuu apulaisylilääkäri Anne Paananen

Vastaava sairaanhoitaja Saija Kilpinen

Sairaanhoitajat

Koko henkilöstö vastaa oman toimintansa toteutumisesta ohjeiden mukaisesti

4.1.3 Asiakkaan ja potilaan asema ja oikeudet

Kuusirinteen asiakkailla on oikeus laadultaan hyvään sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja hyvään kohteluun ilman syrjintää. Asiakasta kohdellaan hänen ihmisarvoaan, vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioittaen.

4.1.3.1 Tiedonsaantioikeus

[Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX® 5§](#)

[Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja... 812/2000 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX® 5§](#)

Tietojen antaminen asiakkaalle ja potilaalle

Potilaalla, asiakkaalla sekä hänen laillisella edustajallaan on oikeus tutustua hänestä talletettuihin tietoihin ja pyytää virheellisten tietojen korjaamista.

Asiakas ja potilas voivat pyytää tietoja tietopyyntölomakkeilla

[Lomakkeet | Keski-Suomen hyvinvointialue \(hyvaks.fi\).](#)

Tarvittaessa lomakkeen voi pyytää Kuusirinteen henkilökunnalta.

[Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä 49§](#) on huomioitu yksikön omavalvonnassa.

[Puolesta asiointi Keski-Suomen hyvinvointialueella | Keski-Suomen hyvinvointialue \(hyvaks.fi\)](#)

4.1.3.2 Asiakkaan asiallinen kohtelu

Kuusirinteen asiakkailla on oikeus hyvään kohteluun, niin että kaikkien asukkaiden ihmisarvoa, vakaumusta ja yksityisyyttä kunnioitetaan. Asukkaan äidinkieli, yksilölliset tarpeet ja kulttuuri otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon hoidossa ja kohtelussa. Hoitoa annetaan yhdenvertaisesti, eikä asukkaita aseteta eri asemaan esimerkiksi iän, terveydentilan tai vammaisuuden perusteella.

Miten hoitohenkilöstömme kohtaa ja puhuttelee asiakkaitamme, tulee olla linjassa toimintakulttuurimme kanssa ja perustua yksikkömme arvoihin ja toimintaperiaatteisiimme.

Kuusirinteellä toiminnan perusta on asiakaslähtöisyys. Toimintaperiaatteet ja arvot on käsitelty henkilöstön kanssa yhdessä. Jokainen on sitoutunut toimimaan Kuusirinteen toimintaperiaatteiden ja arvojen mukaisesti. Epäkohtiin puututaan heti. Jokaisella työntekijällä on epäkohtien ilmoitusvelvollisuus, joka koskee myös asukkaiden epäasiallista kohtelua.

Epäasiallinen kohtelu, haittatapahtuma tai vaaratilanne ilmoitetaan aina avoimesti asukkaalle sekä hänen läheiselleen. Tarvittaessa järjestetään tapahtuman käsittelyyn palaveri asiakkaan/läheisen kanssa, jossa asiaa käsitellään yhdessä. Asiakkaalla/läheisellä on oikeus tehdä epäkohdista selvityspyyntö tai muistutus. Tapahtumaan palataan vielä seurannan merkeissä, onko muutosta tapahtunut? Mikäli tapahtumasta on yhdessä sovittu toimenpiteitä tai jatkoseurantaa, käsitellään asiaa vielä uudelleen asukkaan/omaisen kanssa.

4.1.3.3 Oikeusturvakeinot

Asiakastamme ja hänen omaistaan informoidaan ja ohjeistetaan tarvittaessa hänen käytettävissä olevista oikeusturvakeinoista. Palveluvastaavalta ja hoitohenkilöstöltä voi aina kysyä neuvoa ja apua.

Asiakasta ja hänen läheistään informoidaan myös tarvittaessa vahingonkorvauksiin tai potilasvahinko- ja lääkevahinkoilmoituksen tekoon. Ohjeistukset ovat ilmoitustaululla ja hoitajat osaavat neuvoa ilmoitusten teossa. Omavalvontasuunnitelmasta ja ilmoitustaululta löytyvät sosiaaliamiehen yhteystiedot (kerros yksi, aula).

4.1.3.4 Itsemääräämisoikeus

Kuusirinteellä huomioimme, että itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus. Itsemääräämisoikeus muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Itsemääräämisoikeuteen liittyvät läheisesti asukkaiden oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan.

Kuusirinteellä jokaisella asukkaalla on oikeus tehdä omaa elämäänsä koskevia valintoja ja päätöksiä. Henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asukkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa ja hoitonsa suunnitteluun ja toteuttamiseen. Itsemääräämisoikeuteen kuuluu myös se, että asukkaalla on oikeus tehdä muiden mielestä vääriä valintoja.

Jos asukas ei sairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi pysty ilmaisemaan mielipidettään, asukkaan tahtoa pitää selvittää yhdessä hänen laillisen edustajansa, omaisensa tai läheisensä kanssa. Asukasta koskeva asia pitää käsitellä ja ratkaista siten, että **aina ensisijaisesti huomioidaan asiakkaan etu**.

Asiakkaan itsemääräämisoikeutta voidaan rajoittaa ainoastaan mielenterveyslain, päihdehuoltolain, tartuntatautilain ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisesti tai rikoslain 4 luvun 5§ mukaisessa pakkotilanteessa. Palvelu ja hoito perustuu ensisijaisesti vapaaehtoisuuteen ja niitä toteutetaan lähtökohtaisesti rajoittamatta henkilön itsemääräämisoikeutta.

Itsemääräämisoikeutta koskevista periaatteista ja käytännöistä Kuusirinteellä keskustellaan sekä asiakasta hoitavan lääkärin että omaisten ja läheisten kanssa. Itsemääräämisoikeutta rajoittavista toimista päättää hoitava lääkäri tekemällä kirjallisen määräyksen. Rajoittamistoimia tehdään kirjaukset asiakastietolain 29§ mukaisesti asiakasasiakirjoihin. Rajoittamistoimia koskevaa päätöstä ei voi tehdä toistaiseksi voimassa olevaksi.

Rajoitustoimenpiteet suoritetaan mahdollisimman turvallisesti ja ihmisarvoa kunnioittaen ja toimenpiteet mitoitetaan suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Asukkaan liikkumista esimerkiksi sitemalla voidaan rajoittaa ainoastaan hänen turvallisuutensa takaamiseksi, ja vain siinä määrin kuin se on kulloinkin välttämätöntä. Ennen turvavälineen käyttöpäätöstä sekä jokaisella käyttökerralla harjataan, onko rajoittaminen välttämätöntä, vai voidaanko käyttää muita soveltuvia turvallisuutta

edistäviä keinoja. Kuusirinteellä hoitajat seuraavat, että rajoitteita ei käytetä enempää eikä pidempään kuin on välttämätöntä, ja niiden käyttö lopetetaan välittömästi, kun niiden käyttäminen ei enää ole tarpeellista

Asukkaiden rajoittamiseen liittyvät ohjeet löytyvät Kuusirinteen turvallisuuskansiosta. Rajoitteita ovat esimerkiksi sänkyjen laitaluvat, asiakkaan liikkumisen rajoittaminen, hygienihaalareiden käyttö, asukashuoneen oven lukitseminen. Rajoitustoimien käyttöä pyritään ennaltaehkäisemään esimerkiksi valvonnalla, arjen toiminnallisuudella, arkikuntoutuksella, ajantasaisella ja oikeavahvuksella lääkityksellä, hoitajien läsnäololla. Rajoitustoimenpiteiden toteutumisesta asianmukaisesti vastaa Kuusirinteen esihenkilö. Päätökset rajoitteille tekee määräaikaiseksi lääkäri.

4.1.3.5 Sosiaaliasiavastaava

Sosiaaliasiavastaavan yhteystiedot

Asiakkaiden oikeuksiin liittyvissä asioissa auttaa sosiaaliasiavastaava Eija Hiekka

puhelin: 044 265 1080

puhelinaika: maanantai – torstai klo 9 – 11

Muina aikoina on käytössä puhelinvastaaja, johon voi jättää soittopyynnön ja puhelinnumeron yhteydenottoa varten.

[Sosiaaliasiavastaava | Keski-Suomen hyvinvointialue \(hyvaks.fi\)](#)

4.1.4 Muistutusten käsittely

Palveluun, palvelun laatuun tai siihen liittyvään kohteluun tyytymättömällä asiakkaalla ja potilaalla on oikeus tehdä muistutus Kuusirinteen vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutuksen voi tehdä tarvittaessa myös hänen laillinen edustajansa, omainen tai läheinen. Palvelupisteissä tiedotetaan asiakkaille ja potilaille heidän oikeudestaan tehdä muistutus ja järjestää muistutuksen tekeminen mahdollisimman vaivattomaksi. Muistutus pitää tehdä pääsääntöisesti kirjallisesti, mutta erityisestä syystä sen voi tehdä myös suullisesti.

Muistutus on käsiteltävä viivytyksettä ja asianmukaisesti. Siihen on annettava kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa, enintään 30 päivässä. Jos muistutuksen käsittelyn aikana havaitaan, että toimintayksikön tai ammattihenkilön toiminnassa on asiakas- tai potilasturvallisuutta vaarantavia seikkoja tai toimintakäytäntöjä, asiaan puututaan heti omavalvonnan keinoin ja korjataan toimintaa tarvittavilta osin.

[Ohje sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille muistutuksen käsittelyyn | Valvira](#)

Muistutuslomakkeet löytyvät hyvinvointialueen verkkosivuilta ja niitä saa pyytämällä myös yksiköstä.

[Muistutukset ja kantelut | Keski-Suomen hyvinvointialue \(hyvaks.fi\)](#)

Muistutus lähetetään Keski-Suomen hyvinvointialueen kirjaamoon

Keski-Suomen hyvinvointialueen kirjaamo
Hoitajantie 1
40620 Jyväskylä

Muistutuksen käsittelijä yksikössä, virka-asema ja yhteystiedot

Arja Porrassalmi, palveluvastaava, p. 040-48744055

Marja Laurila, palvelupäällikkö, p. 044-459 7256

Sisäinen valvonta yhteystiedot:

Koti- ja asumispalveluiden valvonta

Mia Autiomäki p. 050-441 6813, Heli Vertanen p. 044-459 7840

Ikääntyneiden valvonnan sähköpostiosoite:

Valvonta.ikaantyneet@hyvaks.fi

Muistutukset, kantelu- ja muut valvontapäätökset käsitellään ja huomioidaan toiminnan kehittämisessä. Tapahtumista annetaan kirjallinen selvitys ilmoituksen tekijälle sekä valvontaviranomaiselle ja palvelupäällikölle. Epäkohtailmoitukset käsitellään mahdollisimman pian ja selvitetään mahdollisimman tarkasti. Selvityksen pohjalta toimintaa muutetaan tai korjataan esille tulleiden asioiden mukaisesti. Epäkohtailmoitus otetaan aina oppimistilanteena, joka ohjaa toimintaa laadukkaammaksi. Ilmoituksista pidetään kirjaa.

4.1.5 Henkilöstö

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten hyvinvointi on yksi asiakas- ja potilasturvallisuuden toteutumisen perusedellytys. Henkilöstön määrän on oltava riittävä asiakkaiden ja potilaiden määrään sekä heidän palvelujen tarpeeseen nähden.

Potilas- ja asiakasturvallisuuden turvaamiseksi Keski-Suomen hyvinvointialueen kaikissa palveluyksiköissä kiinnitetään huomiota työssä jaksamisen tukemiseen.

4.1.5.1 Henkilöstön määrä ja rakenne

Kuusirinteen henkilöstö:

1 palveluvastaava

1 vastaava sairaanhoitaja

2 sairaanhoitajaa

18 lähihoitajaa + 1 vakituinen vuosilomasijainen

50% toimintaterapeutti

40% hoitoapulainen (ei lasketa miehitykseen)

Poissaoloihin Kuusirinteellä käytetään ensisijaisesti hyvinvointialueen omaa varahenkilöstöä. Mikäli varahenkilöstöä ei ole tarjolla, hyvinvointialueen rekrytointi on seuraava vaihtoehto tai sitten yksikön omat tiedossa olevat sijaiset. Henkilöstömitoituksista annetut lait ja määräykset on toteuttava myös poissaolotilanteissa, ja niitä seurataan. Työvuorossa tulee huomioida päiväkohtaisesti se, että henkilöstöstä on riittävä määrä ammattikoulutettuja ja lääkeluvallisia työntekijöitä.

Vuokrattua työvoimaa tai toiselta palveluntuottajalta hankittua työvoimaa käytetään täydentämään palveluntuottajan omaa henkilöstöä, mikäli rekrytoinnissa on suuria haasteita, eikä varahenkilöstöä tai sijaisia ole saatavilla, ja asukasturvallisuus saattaisi vaarantua.

4.1.5.2 Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet

Palkattaessa työntekijöitä Kuusirinteelle otetaan huomioon erityisesti henkilöiden soveltuvuus ja luotettavuus. Rekrytointitilanteessa työnantaja tarkistaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammattioikeuksia koskevat rekisteritiedot sosiaalihuollon ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä (Terhikki/Suosikki). Tämän lisäksi yksiköllä voi olla omia henkilöstön rakenteeseen ja osaamiseen liittyviä rekrytointiperiaatteita, joista avoin tiedottaminen on tärkeää niin työn hakijoille kuin työyhteisön toisille työntekijöille.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä pitää olla hoitamiensa tehtävien edellyttämä riittävä suullinen ja kirjallinen kielitaito, jonka arviointi on työnantajan vastuulla. Rikosrekisteriote vaaditaan iäkkäiden henkilöiden parissa työskentelyä varten: Työnantajalla on oikeus, ja yli kolmen kuukauden mittaisissa työ- tai palvelussuhteissa velvollisuus, pyytää työntekijää esittämään itsestään rikosrekisteriotteen.

Kuusirinteelle rekrytoitaessa työntekijöitä varmistetaan aina henkilöstön työtehtäviin soveltuva koulutus tarkastamalla koulutustiedot ja työtodistukset ja suoritustodistukset. Haastattelun keinoin tarkastetaan riittävä osaamisen ja työkokemus. Kielitaito selvitetään työhaastattelussa. Uudelle työntekijälle määritetään aina koeaika, jonka aikana vielä voidaan tehdä havainnot ja varmistua työntekijän pätevyydestä työtehtäväänsä.

Laillistetun sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön tehtävissä tilapäisesti toimivien opiskelijoiden oikeus työskennellä tarkistetaan ja varmistetaan ja heidän opintopisteensä selvitetään. Opintopisteiden mukaisesti opiskelijalla on erilaiset oikeudet toimia hoitotyön sijaisena. Myös hänen palkkauksensa määräytyy opintopisteiden ja koulutustaustan mukaisesti.

Opintopisteet oikeuttavat esimerkiksi erilaisiin lääkehoito-oikeuksiin yksikössä. Opintopisteiden rajat löytyvät lääkehoitosuunnitelmasta. Opiskelijoiden ohjaus, johto ja valvonta toteutetaan hyvinvointialueen ohjeiden mukaisesti. Opiskelijatyöntekijälle on nimetty ohjaaja työvuorossa. Opiskelija ei koskaan voi olla vastuuvuorossa työvuoron aikana. Valvonnalla turvataan, että opiskeleva työntekijä ei tee tehtäviä, mihin hänellä ei ole oikeuksia ja lupia.

4.1.5.3 Henkilöstön perehdyttäminen ja täydennyskoulutus

Kuusirinteen hoito- ja hoivahenkilöstö perehdytetään asiakastyöhön, asiakastietojen käsittelyyn ja tietosuojaan sekä omavalvonnan toteuttamiseen. Sama koskee myös Kuusirinteellä työskenteleviä opiskelijoita sekä paluun jälkeen pitkään tehtävistä poissaolleita. Koulutuksen merkitys on korostunut silloin, kun työyhteisö omaksuu uudenlaisia toimintakulttuuria esimerkiksi itsemääräämisoikeuden tukemisessa tai omavalvonnan suunnittelussa ja toimeenpanossa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilölaissa säädetään työntekijöiden velvollisuudesta ylläpitää ammatillista osaamistaan ja työnantajien velvollisuudesta mahdollistaa työntekijöiden täydennyskouluttautuminen. Erityisen tärkeä täydennyskoulutuksen osa-alue on henkilökunnan lääkehoito-osaamisen varmistaminen.

Hyvinvointialueitasoinen henkilöstö- ja koulutussuunnitelma luo pohjaa yksikötasoiselle koulutussuunnittelulle. Palveluyksikkökohtaiset koulutussuunnitelmat perustuvat muun muassa työyhteisö-, tiimi- ja yksilötason osaamiskeskusteluihin ja niissä määriteltyihin kehittämiskohteisiin. Kuusirinteen koulutussuunnitelma laaditaan ja toteutetaan esihenkilön johdolla. Koulutussuunnitelman tulee olla laadittu ennen koulutusten alkamista. Suunnitelmaa voi päivittää vuoden aikana.

Henkilöstön ja osaamisen kehittäminen liittyy vahvasti Kuusirinteen toiminnan tavoitteisiin, hyvinvointialueen strategiaan ja ohjelmatyöhön.

Kuusirinteellä on nimetyt perehdytysvastaavat. Perehdytyksen kokonaisvastuu ja toteutumisen valvonta kuuluu esihenkilölle. Kun uusi työntekijä tulee, esihenkilö tai vastaava sairaanhoitaja ottaa hänet vastaan, ja tekee alkuperehdytyksen. Jokaiselle perehdytettävälle nimetään "tukihenkilö" alkuvuoroihin. Mahdollisuuksien mukaan pyritään järjestämään vähintään yksi vuoro, jossa uusi työntekijä olisi ylimääräisenä perehtymässä. Yksikkö on siirtymässä sähköiseen perehdytykseen vuoden 2025 aikana. Tiimeissä on perehdytyskansiot, tsekkauslistat. Uusi työntekijä lukee omavalvontakanسیون, turvallisuuskansion sekä lääkehoitosuunnitelman lukukuittauksin. Turvallisuusvastaava tekee

turvallisuuskävelyn jokaisen uuden työntekijän kanssa, Kuusirinteen turvalaitteisiin annetaan perehdytys.

Henkilöstöllä on oikeus osallistua omaa ammattitaitoaan ja kehittymistään tukeviin koulutuksiin. Esimerkiksi lyhyet oppisopimuskoulutukset ovat olleet käytössä. Juuri-järjestelmän kautta henkilöstö voi ilmoittautua eri osaamisalojen koulutuksiin sekä säännöllisesti suoritettaviin koulutuksiin. Koulutuksista neuvotellaan aina yhdessä esihenkilön kanssa. Myös pitkä oppisopimuskoulutus tai jatkokoulutus on ollut mahdollista. Alkuvuodesta suunnitellaan vuoden koulutustarpeet. Vuonna 2025 henkilöstö uusii ensiapukoulutuksia, alkusammutuskoulutuksia, RAI-osaamista ja painehaava-osaamista.

Henkilöstön osaamista ja työskentelyn asianmukaisuutta seurataan toiminnan aikana. Mikäli osaamisvajeita ilmenee, mietitään mahdollisuuksia koulutukseen tai muihin tukitoimiin osaamisen suhteen. Laatuportin poikkeamien kautta nousee käsittelyiden yhteydessä koulutus ja perehdytystarpeita, ja ne pyritään aina hoitamaan ajan tasalle mahdollisimman pian. Osaamisen ajantasaisuus on jatkuva prosessi, jonka tulee nopeasti muuttua tarpeiden mukaisesti.

Kuusirinteellä pidetään henkilökohtaiset kehityskeskustelut säännöllisesti vuosittain. Kehityskeskustelun aikana pohditaan työntekijän osaamistarpeita sekä myös työhyvinttiin liittyviä seikkoja.

4.1.6 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seuranta

Asiakasturvallisuus huomioidaan henkilöstösuunnitelmassa, niin että käytettävissä on riittävästi resurssia asiakkaiden hoitamiseen. Johdolla ja esihenkilöllä on vastuu riittävästä resurssista, henkilöstön määrästä, laadusta ja toiminnallisista tarpeista.

Henkilöstön riittävyyttä seurataan erilaisin mittarein. Työvuorotaulukoista seurataan sekä suunnitelma- että toteumavaiheen miehityslukuja. Mikäli ne eivät toteudu lain ohjeiden mukaisesti, asiaan puututaan. RAI-arvioinneista saadaan asukkaiden hoitoisuustietoja, jotka vaikuttavat hoitajaresurssiin. Varahenkilöiden käyttöä, sijaisten käyttöä, tuplavuoroja, hälytysvuoroja sekä "vajaalla" tehtyjä työvuoroja seurataan säännöllisesti. Henkilöstöltä, asukkailta ja omaisilta saatua palautetta kuunnellaan tarkasti.

Työvuorosuunnittelussa huomioidaan henkilöstön riittävyyteen ja pätevyyteen liittyvät seikat. Päivittäin poissaolojen ja muutosten mukaisesti tarkastetaan tiimin miehitys, huolehditaan sijaisrekrytoinneista, ja tarvittaessa tehdään siirtoja kerrosten välillä, että riittävä miehitys toteutuu. Erikoistapauksissa kuten saattohoito, järjestetään ylimääräistä miehitystä tueksi.

Vastuuhenkilöiden/lähiesihenkilöiden tehtävät pyritään organisoimaan niin, että lähiesimies ja vastuutyöhön jää riittävästi aikaa delegoimalla, jakamalla vastuuta vastaavan sairaanhoitajan kanssa. Vastaava sairaanhoitaja jakaa työaikansa 60 % hallintoon ja 40 % kenttätyöhön.

Sairaanhoidajilla käytössä ”u-päivä” lääkäripäivinä ja RAI-vastaavalla RAI - työhön pyritään järjestämään aikaa.

4.1.7 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi

Sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään monialaisesta yhteistyöstä asiakkaan tarpeenmukaisen palvelukokonaisuuden järjestämiseksi. Useat lait velvoittavat monialaiseen yhteistyöhön.

Asiakasturvallisuutta varmistaa omalta osaltaan myös holhoustoimilain mukainen ilmoitusvelvollisuus maistraatille edunvalvonnan tarpeessa olevasta henkilöstä sekä vanhuspalvelulain mukainen velvollisuus ilmoittaa iäkkästä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön huolehtimaan itsestään.

Yhteistyötä ja tiedonkulkua asiakkaan palvelukokonaisuuteen kuuluvien muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien ja eri hallinnonalojen kanssa toteutetaan myös Kuusirinteellä.

Kuusirinteellä toiminnan keskeisiä yhteistyötahoja ovat muun muassa asumispalveluiden muut toimijat, asukassijoittelusta vastaava yksikkö, terveyskeskus, lääkärit, kuntoutuksen- ja hoitotyön koordinaattorit, infektioyhdyshenkilöt, RAI-koordinaattorit, erilaiset viranomaiset; palo ja pelastus, turvallisuus, sosiaalitoimi, edunvalvonta, valvontaviranomaiset ja sisäinen valvonta, apteekki, vapaaehtoistyöntekijät, oppilaitokset, tietohallinto ja muut valvovat viranomaiset.

Yhteistyö ja tiedonkulku toteutuvat potilasjärjestelmien kautta, Teams-yhteyksillä, sähköpostin välityksellä. Tarvittaessa asioidaan puhelimella tai tapaamisilla. Tiedonkulussa noudatetaan aina tietosuojaohjeita ja määräyksiä.

4.1.8 Toimitilat ja toimintaympäristö

4.1.8.1 Toimitilat

Kuusirinne on osa entisen Jokikartanon kiinteistöä (4-5krs.). Eriytyminen kahdeksi yksiköksi (Kuusirinne kerrokset 4–5 ja Kotikoivu kerrokset 1-3) tapahtui 1.1.2024. Kiinteistö ja sen isännöinti kuuluu Jyväskylän nuorisopalveluille. Huolto on alihankintatoimintana ja tuottajana TL-maint.

Huoltopyynnöt hoidetaan soittamalla kiinteistönhuollon päivystykseen. Isännöitsijän kanssa tehdään yhteistyötä sähköpostein tai puhelimella. Toiminnallisten muutosten osalta pyynnöt hoidetaan oman alueen kiinteistömanagerin kautta. Huoltoyhtiön ja isännöitsijän kanssa pidetään yhteistyöpalavereja 1-2krt vuodessa.

Toimitiloihin liittyvät paloturvallisuuteen tai toimintaympäristöön liittyvät vaaratilanneilmoitukset ja turvallisuushavainnot tehdään Laatuportin toimitilailmoituksella. Kuusirinteen osalta on huomioitava, että ilmoitus ei mene laatuportin kautta kiinteistön omistajalle. Laatuportin kautta ei tehdä myöskään huoltopyyntöjä.

Kuusirinteen toimitiloille on tehty kaikki lakisääteiset viranomaistarkastukset säännöllisesti (työsuo-
jelutarkastukset, palotarkastukset, terveystarkastukset, toiminnan muutoksiin liittyvät tarkastuk-
set). Kaikki tarkastuksissa esille tulleet asiat on korjattu ohjeiden mukaisesti. Korjaukset ja muutok-
set on aina tarkastettu viranomaisten taholta, että ne on tehty asianmukaisesti.

Toimitilojen ylläpitoa, huoltoa sekä epäkohtailmoituksia ja tiedonkulkua koskevat huomiot ja rekla-
maatiot toimitetaan joko isännöitsijälle tai alueen managerille tai sitten suoraan huoltoyhtiölle. Toi-
mitilojen asianmukaisuutta arvioitaessa on otettava huomioon myös muut mahdolliset palveluala-
kohtaisesta lainsäädännöstä tulevat vaatimukset.

Palvelutoimintaan käytettävän kiinteistön pitkäjänteistä ylläpitoa koskevat toimintamallit, resurssit
ja suunnitelmat ovat Jyväskylän nuorisopalveluiden vastuulla.

Palveluyksikössä ei saa olla käytössä epäasianmukaisia tai palveluihin nähden soveltumattomia ja
turvallisuusriskin muodostavia välineitä. Henkilöstöllä on ilmoitusvelvollisuus epäkohdista laitteiden
ja välineiden kohdallakin. Viallisista laitteista tehdään aina laatuportti-ilmoitus.

4.1.8.2 Pelastus- ja poistumisturvallisuus

Pelastussuunnitelma on laadittu kiinteistönomistajan taholta, ja on saatavilla myös sähköisesti.
Poistumisturvallisuusselvitys yksikössä valmistellaan yksikössä ja päivitetään kolmen vuoden vä-
lein. Henkilökunta on perehdytetty suunnitelmaan. Pelastussuunnitelma on yksikön turvallisuus-
kansioissa, joka luetaan kerran vuodessa lukukuittauksin. Palokävelyt tehdään kerran vuodessa ja
aina uusille työntekijöille.

Yksikössä huolehditaan säännöllisistä pelastautumisharjoituksista, sammutusosaamisesta ja turval-
lisuuskävelyistä. Alkusammutuskoulutukset järjestetään jatkossa Novassa, ja ilmoittautuminen ta-
pahtuu Juuri-ohjelman kautta. Alkusammutuskoulutus on voimassa 3 vuotta. Muutaman vuoden
välein järjestetään poistumisharjoitus yksikössä. Tämä on suunniteltu keväälle 2025. Turvallisuuskä-
velyistä vastaa yksikön turvallisuusvastaava. Kävelyt tehdään kerran vuodessa ja aina uusille ja opis-
kelijoille sekä myös muulle henkilökunnalle (laitoshuoltajat, siistijät)

Yksikössä on Pelastuslain 379/2011 42 § mukainen palveluntuottajan ja henkilöstön ilmoitusvelvol-
lisuus palo- ja muista onnettomuusriskeistä pelastusviranomaisille. Kaikki epäkohdat ilmoitetaan
joko suoraan pelastusviranomaisille tai sitten esihenkilön kautta.

[Ilmoitus ilmeisestä palovaarasta tai muusta riskistä | Pelastustoimi](#)

4.1.8.3 Teknologiset ratkaisut

Asumisyksiköissä henkilökunnan ja asiakkaiden turvallisuudesta huolehditaan erilaisilla esimerkiksi
kulunvalvontakameroilla sekä hälytys- ja kutsulaitteilla. Omavalvontasuunnitelmassa kuvataan käy-
tössä olevien laitteiden käytön periaatteet. Asumisyksiköissä kameravalvontaa ei voi olla

asukastiloissa. Kameravalvonnan rekisteriseloste tulee olla pyydettyä esitettävissä. Tietosuojaseloste kameravalvonta (hyvaks.fi). **Kuusirinteellä ei tällä hetkellä ole kameravalvontaa.**

Kuusirinteellä on käytössä Nice-Solutionin turvalaitteet. Asukkailla on käytössä turvarannekkeet, jos he pystyvät ja osaavat sitä käyttää. Tällä hetkellä ranneke on käytössä noin kymmenellä asukkaalla. Mahdollisuus on myös ns. GPS-paikantimeen, mutta tällä hetkellä ei ole kenelläkään käytössä. Asukashuoneissa on käytössä tarvittaessa liiketunnistimet kaatumisriskin omaavilla asukkailla. Tällä hetkellä on yli 20 asukkaalla käytössä.

Asiakkaiden henkilökohtaisessa käytössä olevien turva- ja kutsulaitteiden toimivuus huolehditaan automaatiotekniikalla Loide OY:n kautta. Hälytykset tulevat hoitajien kännyköihin ja käytävän ilmoitustauluihin. Hälytyksistä jää kännykkään ilmoitus, onko hälytyksiin vastattu. Hoitajilla on työvuorossa pakollinen hälytysnappi, jolla saa tarvittaessa lisäapua hoitotilanteisiin, tai hälytystilanteessa tarvittaessa voi hälyttää vartijan paikalle. Asukashuoneiden ovissa on niin sanotut QR-koodit, joihin jää lokitiedot, kun huoneessa käydään. QR-koodin käyttö yöaikaan on pakollinen käytäessä asukashuoneessa.

Turva- ja kutsulaitteiden toimintavarmuudesta vastaavan henkilöt:

Loide Oy, turvallisuuslaitteiden huolto ja ylläpito

Palveluvastaava Arja Porrassalmi

Turvallisuusvastaava Joni Pigg, p. 050-3039790

4.1.9 Lääkinnälliset laitteet ja tietojärjestelmät

Lääkinnällisellä laitteella tarkoitetaan instrumenttia, laitteistoa, välinettä, ohjelmistoa, implanttia, reagenssia, materiaalia tai muuta tarviketta, jonka valmistaja on tarkoittanut käytettäväksi ihmisillä. Lääkinnällisiä laitteita ovat muun muassa pyörätuolit, rollaattorit, sairaalasängyt, nostolaitteet, verensokeri-, kuume- ja verenpainemittarit, kuulolaitteet, haavasidokset sekä asiakas- ja potilastietojärjestelmät.

Lääkinnällisiä laitteita koskevasta ohjauksesta ja valvonnasta vastaa Fimea. Lääkinnällisten laitteiden käyttöön, huoltoon ja käytön ohjaukseen sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä liittyy merkittäviä turvallisuusriskejä. Kuusirinteellä käytetään paljon erilaisia lääkinnällisiksi laitteiksi luokiteltuja välineitä, hoitotarvikkeita ja potilas- ja asiakastietojärjestelmiä, joihin liittyvistä käytännöistä säädetään lääkinnällisistä laitteista annetussa laissa.

Keski-Suomen hyvinvointialueen organisaation ammattimaisen käyttäjän vastuhenkilö on turvallisuuspäällikkö. Kuusirinteen toimintamallit laiteturvallisuudessa perustuvat hyvinvointialueen laiteturvallisuussuunnitelmaan. (tulossa)

Kuusirinteen lääkinnälliset laitteet on hankittu, rekisteröity, otettu käyttöön ja poistettu asianmukaisesti ja laiterekisterissä olevien laitteiden tiedot ovat ajan tasalla. Kuusirinteen laitteet ovat

vaatimusten mukaisia CE-merkittyjä laitteita. Laitteista on laadittu luettelo. Kuvaus laitteiden huolto-ohjelmien ja kalibrointien toteutumisen varmistamisesta löytyvät laitekansiosta

Kuusirinteen laitteiden käytössä on varmistettu riittävä perehdytys ja käytön ohjaus. Henkilöstön osaaminen on dokumentoitu kaikkien laitteita käyttävien ammattiryhmien osalta. Kuusirinteellä on laiteajokorttikäytäntö. Laiteajokortti on voimassa viisi vuotta. Yksikköön ollaan juuri luomassa sähköistä laiteajokorttia. Ajantasaiset käyttöohjeet ovat Kuusirinteen laitekansiossa yksikön henkilöstön saatavilla, mutta siirtyvät sähköiseen versioon vuonna 2025.

Laitevaaratapahtumista tehdään asianmukaiset Fimean [vaaratilanneilmoitukset](#). Kuvaus Laitevaaratapahtumista laaditaan laatuportti-ilmoitus, joka käsitellään laatuporttiprosessin mukaisesti. Samalla tapahtumasta lähtee tieto Fimealle. Tapahtumasta ilmoitetaan valmistajalle tai tämän edustajalle, koska valmistajalla on ensisijainen vastuu tuotteen vaatimusten mukaisuudesta. Ilmoituksen tekemättä jättäminen on säädetty rangaistavaksi.

Yksikön laitevastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot

Vastaava sairaanhoitaja Saija Kilpinen (päävastaava) p. 040-3523944

Lähihoitaja Teija Pietarinen, lähihoitaja Maria Vikholm, lähihoitajia Tanja Pulju

Sh Marja-Liisa Mannila, sh Riikka Sankari

Kuusirinteellä käytetään olennaiset vaatimukset täyttäviä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain (703/2023, asiakastietolaki) mukaisia **tietojärjestelmiä**, jotka vastaavat käyttötarkoitukseltaan palveluntuottajan toimintaa, ja jonka tiedot löytyvät Valviran tietojärjestelmärekisteristä.

Tietohallinto vastaa keskitetysti ICT-hankinnoista (tietojärjestelmät, sovellukset, ohjelmistolisenssit, puhelinjärjestelmät sekä ylläpito- ja tukipalvelut) Keski-Suomen hyvinvointialueella. Keskitetyllä hankintamallilla varmistetaan järjestelmien tekninen soveltuvuus, tietoturva- ja tietosuojavaatimusten toteutuminen. Ennen järjestelmän käyttöönottoa tietojärjestelmän tiedot lisätään tietojärjestelmäluetteloon ja yhtenä kohtana on tarkastaa, että tiedot löytyvät Valviran ylläpitämästä sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmärekisteristä.

Kuusirinteellä asiakastietolain mukaisten tietojärjestelmien käytön asianmukaisuudesta ja henkilöstön kouluttamisesta huolehditaan yhteistyössä tietohallinnon kanssa. Kaikilla työntekijöillä on henkilökohtaiset käyttäjätunnukset. Polkuintrasta löytyy koulutusmateriaalia. Käyttöjärjestelmät ovat osa perehdytystä. Vaitiolovelvollisuuden käsittely on sisällytetty työsopimuksen allekirjoitukseen.

Henkilöstöllä on ilmoitusvelvollisuus asiakastietolain 90§:n 1 momentin mukaisesti, mikäli tietoturvaan liittyvissä asioissa tapahtuu epäkohtia tai esiintyy osaamisvajeita.

4.1.10 Lääkehoitosuunnitelma

Kuusirinteen lääkehoito perustuu yksikkökohtaiseen lääkehoitosuunnitelmaan, jota päivitetään säännöllisesti, vähintään vuosittain. Lääkehoitosuunnitelma on osa henkilöstön perehdyttämistä. Turvallinen lääkehoito - oppaassa linjataan muun muassa lääkehoidon toteuttamiseen periaatteet ja siihen liittyvä vastuunjako sekä vähimmäisvaatimukset, jotka yksikön ja lääkehoidon toteuttamiseen osallistuvan työntekijän on täytettävä. Yksikön lääkehoitosuunnitelma pohjautuu Keski-Suomen hyvinvointialueen yhteiseen lääkehoitosuunnitelmaan.

Kuusirinteen lääkehoidon asianmukaisuudesta, lääkehoitosuunnitelman toteutumisesta ja seurannasta vastaavat palveluyksikön lääkäri Anne Paananen, Palveluvastaava Arja Porrassalmi, vastaava sairaanhoitaja Saija Kilpinen

Rajatun lääkevaraston vastuuhenkilö on sairaanhoitaja Marja-Liisa Mannila

Lääkityspoikkeamat

Terveyden- ja sosiaalihuollon ammattilaiset sekä asiakkaat ja potilaat tekevät lääkehoitoon liittyvistä läheltä piti - ja poikkeamatilanteista Laatuportin haitta- ja vaaratapahtumailmoituksen. Lisäksi palveluyksiköt ilmoittavat toteamistaan tai epäilemistään lääkkeiden ja rokotteiden käyttöön liittyvistä haittavaikutuksista Lääkealan turvallisuus ja kehittämiskeskukseen (Fimea). Ilmoitus tehdään erityisesti niissä tilanteissa, joissa haittavaikutus on vakava ja/tai odottamaton sekä silloin, kun haittavaikutuksen aiheuttajana on uusi lääke. Asiakkaita ja potilaita tiedotetaan heidän mahdollisuudesta tehdä ilmoitus lääkkeisiin liittyvistä haittavaikutuksista.

4.1.11 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja

Henkilötiedolla tarkoitetaan kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja. Asiakas- ja potilastiedot ovat arkaluonteisia, salassa pidettäviä henkilötietoja. Terveystta koskevat tiedot kuuluvat erityisiin henkilötietoryhmiin ja niiden käsittely on mahdollista vain tietyin edellytyksin.

Hyvältä tietojen käsittelyltä edellytetään, että se on suunniteltua koko käsittelyn ajalta asiakastyön kirjaamisesta alkaen arkistointiin ja tietojen hävittämiseen saakka. Käytännössä sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnassa asiakasta koskevien henkilötietojen käsittelyssä muodostuu lainsäädännössä tarkoitettu henkilörekisteri. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan EU:n yleistä tietosuojaasetusta (EU) 2016/679. Tämän lisäksi on käytössä kansallinen tietosuojalaki (1050/2018), joka

täydentää ja täsmentää tietosuoja-asetusta. Henkilötietojen käsittelyyn vaikuttaa myös toimialakohtainen lainsäädäntö.

Rekisterinpitäjällä tarkoitetaan sitä tahoja, joka määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot. Henkilötietojen käsittelijällä tarkoitetaan esimerkiksi yksikköä/palvelua, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun. Rekisterinpitäjän ohjeistaa muun muassa alaisuudessaan toimivat henkilöt, joilla on pääsy tietoihin (tietosuoja-asetus 29 artikla).

Tietosuoja-asetuksessa säädetään myös henkilötietojen käsittelyn keskeisistä periaatteista. Rekisterinpitäjä ilmoittaa henkilötietojen tietoturvaloukkauksista valvontaviranomaiselle ja rekisteröidyille.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä (703/2023) edellyttää 77§ tietoturvasuunnitelmaa. THL on antanut määräyksen tietoturvasuunnitelmaan sisällytettävistä selvityksistä ja vaatimuksista (3/2021). Tietoturvasuunnitelma on erillinen asiakirja, jota ei ole säädetty julkisesti nähtävänä pidettäväksi, mutta on osa yksikön omavalvonnan kokonaisuutta. Keski-Suomen hyvinvointialueella on yksi yhteinen tietoturvasuunnitelma.

Organisaatiolla on tietoturva- ja tietosuojapolitiikka, johon pohjautuvat muut hyvinvointialueen tietoturva- ja tietosuojalinjaukset ja ohjeet.

Kuusirinteellä noudatetaan tietosuojaan ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvä lainsäädäntöä sekä yksikölle laadittuja ohjeita ja viranomaismääräyksiä. Henkilöstö on tietoinen tietosuojaohjeistuksista, ja ne löytyvät turvallisuuskansiosta. Tietosuojapoikkeamiin puututaan heti, jos niitä havaitaan. Kuusirinteen henkilöstön osaamisen varmistamiseksi yksikössä vaaditaan 3 vuoden välein päivitettävät tietosuojan ja tietoturvan koulutukset ja pätevyksiä seurataan Juuri järjestelmän avulla. [Tietoturvan ja tietosuojan koulutukset \(sharepoint.com\)](#)

Henkilöstön ja harjoittelijoiden henkilötietojen käsittelyyn ja tietoturvaan liittyvästä perehdytyksestä ja täydennyskoulutuksesta huolehditaan alkuperehdytyksessä.

Tietosuojavastaavan nimi ja yhteystiedot:

Irma Latikka, tietosuoja@hyvaks.fi

Tietosuoja | Keski-Suomen hyvinvointialue (hyvaks.fi) sosiaalihuollon asiakasrekisterin tietosuojaoseloste on tulostettuna palveluyksikön ilmoitustaululle.

Määräys sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen rakenteista ja asiakasasiakirjoihin merkittävistä tiedoista

Sosiaalihuollon asiakastietojen käsittely

4.1.12 Säännöllisesti kerättävän palautteen huomioiminen

Asiakkaiden ja heidän perheidensä ja läheistensä huomioon ottaminen palvelun suunnittelussa ja toteuttamisessa on olennainen osa palvelun laadun, asiakasturvallisuuden ja omavalvonnan kehittämistä.

Hyvinvointialueella asiakaspalautetta voi antaa sähköisesti

[Anna palautetta | Keski-Suomen hyvinvointialue \(hyvaks.fi\)](#) Kohdennetaan: **Ikääntyneiden koti- ja asumispalvelut, tehostettu palveluasuminen Kuusirinne JKL**

Yksikössä raportoidaan asiakaspalautteen tuloksista ja palautteen johdosta tehdyistä toimenpiteistä aina. Palautteet on tarkoitettu työn kehittämiseen ja oppimiseen. Jatkossa seurataan, miten kehittämistoimet ja korjaukset toimivat.

Asiakaspalautetta yksikössä kerätään päivittäin asiakas ja omaiskontakteissa. Kannustamme asukkaitamme ja omaisiamme avoimeen vuorovaikutukseen kaikissa asioissa. Säännöllisesti palautetta kerätään joka toinen vuosi. Vuonna 2025 aloitetaan uusi asiakaspalauttejärjestelmän käyttö (Roidu). Lisäksi voidaan järjestää esimerkiksi omaisten illan yhteydessä jostakin aiheesta palautekyselyyn. Henkilöstöä täydennys koulutetaan suullisen palautteen vastaanottamiseen ja käsittelyyn. Asiakkailta saatua palautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä ja/tai korjaamisessa kuuntelemalla asiakkaita ja heidän omaisiaan, asiakasfoorumien kautta kerättävien asioiden muodossa sekä omaisteniltojen sisällöistä keräämällä.

Asiakkaat ja omaiset voivat tuoda esille havaitsemansa epäkohdat, laatupoikkeamat ja riskit. Ne käsitellään ja niiden hyödyntämisestä informoidaan myös asiakkaita ja omaisia. Asiakkaiden sekä heidän läheistensä kokemuksia turvallisuudesta kerätään järjestelmällisesti. Heillä on mahdollisuus raportoida hoidon ja palvelun haitta- ja vaaratilanteista helposti ja saavutettavissa olevin keinoin.

Käytössä on Hyvinvointialueen sivuilla oleva sähköinen Laatuportin asiakkaan/läheisen vaaratilanneilmoituslomake.

Lisäksi Kuusirinteellä on tarjolla paperinen potilaan/asiakkaan/läheisen vaaratilanneilmoituslomake tulostettuna tai se tulostetaan pyydettäessä.

[Lomakkeet | Keski-Suomen hyvinvointialue \(hyvaks.fi\)](#)

4.2 PALVELUYKSIKÖN OMAVALVONNAN RISKIEN TUNNISTAMINEN JA HALLINTA

4.2.1 Riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen

Vastuut

Asiakas- ja potilasturvallisuutta ja laatua parannetaan riskienhallinnan avulla ja riskienhallinta on luonnollinen osa yksiköiden päivittäistä toimintaa sekä kehittämistä. Turvallisuus- ja laatuongelmien ennakkoinnilla estetään vahinkoja, vaaratilanteita ja toiminnan kannalta kielteisiä tapahtumia.

Kuusirinteellä riskejä arvioidaan laaja-alaisesti huomioiden mahdolliset vaikutukset sekä asiakkaiden, henkilöstön, ympäristön että organisaation kannalta. Riskien arvioinnissa määritellään tarvittavat kehittämistoimenpiteet ja suunnitelma niiden toteuttamisesta sekä seurannasta.

Toiminnasta vastaava johto ja esihenkilö huolehtii omavalvonnan ohjeistamisesta ja järjestämisestä. Esihenkilön vastuulla on perehdyttää henkilökunta yksikön omavalvonnan periaatteisiin ja toimeenpanoon mukaan lukien henkilökunnalle laissa asetettuun velvollisuuteen ilmoittaa asiakas- ja potilasturvallisuutta koskevista epäkohdista ja niiden uhista.

Toiminnasta vastaavien tulee mahdollistaa hyvä turvallisuuskulttuuri ilman syyllistämistä. Toiminnasta vastaavat huolehtivat siitä, että työntekijöillä on riittävästi tietoa turvallisuusasioista. Vastuuhenkilöt ylläpitävät osaamista sekä varmistavat henkilöstön riittävät voimavarat turvallisen toimintaympäristön ylläpitämiseen. Henkilöstön vastuulla on osallistua koulutuksiin ja noudattaa annettuja ohjeita sekä ilmoittaa havaitsemistaan läheltä piti tilanteista, poikkeamista ja tehdä turvallisuushavaintoja.

Osana talouden ja toiminnan suunnittelua palvelualueet arvioivat laajemmin toimintaansa liittyviä riskejä. (talousarvio ja tilinpäätöksen toimintakertomus)

Kuusirinteen toimintojen riskienhallinnasta vastaaminen ja riskienhallinnan organisointi:

Palveluvastaava Arja Porrassalmi, vastuuhenkilö

Riskien hallinnasta täytetään sähköinen riskienhallinta-analyysi laatuporttiin. Koko henkilöstö vaikuttaa riskianalyysin täyttämiseen. Riskianalyysi päivitetty tammikuussa 2025.

Omavalvonta perustuu riskienhallintaan, jossa palveluun liittyviä riskejä ja mahdollisia epäkohtien uhkia tunnistetaan ja arvioidaan laaja-alaisesti asiakkaan ja potilaan saaman palvelun ja hoidon näkökulmasta. Omavalvontasuunnitelmaan on kuvattu **asiakas- ja potilasturvallisuutta vaarantavien tapahtumien/tekijöiden riskienhallinnan prosessi.**

Pelkkä tietoisuus riskeistä ei riitä turvallisuuden riittävään parantumiseen. Riskienhallinnan tulee näkyä muutoksena työskentelyssä ja perehdyttämisessä, henkilöstön koulutuksessa, kehityshankkeiden suunnittelussa sekä muussa toiminnan suunnittelussa. Ilman riskien tunnistamista ei riskejä voi ennaltaehkäistä eikä toteutuneisiin epäkohtiin voida puuttua suunnitelmallisesti.

Asiakasturvallisuuden kannalta Kuusirinteen toiminnan riskejä voivat olla:

- Suojausten ja apuvälineiden käyttö
- Itsemääräämisoikeuden perusteeton rajoittaminen tai rajoitteiden arvioinnin puute
- Lääkehoidon riskit
- Fyysinen toimintaympäristö (esteettömyys ja toimitilojen soveltumattomuus)
- Apuvälineiden käyttö ja käyttämättömyys, asukassiirrot ja nostot
- Kaatumiset, liukastumiset, kompastumiset, putoamiset (asukkaan henkilökohtaiset ominaisuudet)
- Turvalaitteiden käyttöön liittyvät puutteet (osaaminen, asianmukainen käyttö, kameravalvonnan puute)
- Väkivallan uhka ja uhkatapahtumat
- Tiedonkulku, Rai-arvioiden ja asiakassuunnitelmien päivittämättömyys
- Henkilöstöressurit, "kielimuuri", perehdytys
- Lämpötilat etenkin kesäaikaan
- Tukehtumisvaara (ruokailutilanteet)
- Karkaaminen (esim. vieras päästää asukkaan ovesta)
- Omaisilla olevat kiinteistön ovien avaimet (muutoksia tulossa 2025 vuoden aikana)

Prosesseihin ja toimintatapoihin sisältyviä riskejä Kuusirinteellä voivat olla:

- ohjeistuksen epäselvyys, puutteellisuus, tulkinnanvaraisuus tai vaikeaselkoisuus
- toimintaohjeen puuttuminen kokonaan tai vaikea saatavuus
- vanhentuneet ohjeet tai eri versioista aiheutuvat ongelmat
- määriteltyjen prosessien soveltumattomuus käytäntöön
- toimintatapojen epäyhtenäisyys ja liiallinen vaihtelu
- riittämättömät tai heikot varmistusmenettelyt (suojaukset) prosessien osan
- määriteltyjen prosessien soveltumattomuus käytäntöön
- toimintatapojen epäyhtenäisyys ja liiallinen vaihtelu
- riittämättömät tai heikot varmistusmenettelyt (suojaukset) prosessien osana

Yksikön toiminnan riskejä tunnistetaan arvioimalla yksikön päivittäistä toimintaa omavalvonnan keinoin. Jokainen työntekijän tulee hallita omavalvonnan merkitys ja omavalvontasuunnitelman sisältö. Perehdytys on tärkeä osa riskien hallintaa. Turvallisuuteen ja riskeihin liittyvä ohjeistus on koottu Kuusirinteen turvallisuuskansioon, jonka henkilöstö kertaat vuosittain.

Riskienhallinnassa tunnistettujen riskien suuruus ja vaikutus palvelutoimintaan arvioidaan riskianalyyysillä säännöllisesti.

Riski ei ole sama asia kuin vaaratapahtuma. Vaaratapahtuma nostaa tyypillisesti esiin yhden tai useamman tekijän, jotka aiheuttavat riskejä. Itse tapahtuma on seurausta siitä, että riskit toteutuivat tietyssä tilanteessa. Vaaratapahtuman seuraukset eivät myöskään kerro suoraan tapahtuman riskien suuruudesta. Voi olla, että tapahtuman seuraukset potilaalle jäivät todellisuudessa vähäisiksi, mutta vakavalta haitalta vältyttiin vain sattuman kautta. Näin ollen haitalle altistavan vaaratekijän aiheuttama riski voi myös olla erittäin merkittävä.).

Riskienhallinnassa otetaan huomioon muun muassa työturvallisuuslain (738/2002) mukaiset työnantajan velvoitteet, joilla voi olla vaikutusta palveluyksikön asiakas- ja potilasturvallisuuteen, sekä terveydensuojelulain (763/1994) mukainen velvollisuus tunnistaa toimintansa terveystaitaa aiheuttavat riskit ja seurata niihin vaikuttavia tekijöitä.

4.2.2 Riskienhallinnan keinot ja toiminnassa ilmenneiden epäkohtien ja puutteiden käsitteleminen

4.2.2.1 Riskienhallinnan keinot ja puutteiden käsittely

Haittatapahtumien ja läheltä piti -tilanteiden käsittelyyn kuuluu niiden kirjaaminen, analysointi ja raportointi. Haittatapahtumien käsittelyyn kuuluu myös niistä keskustelu työntekijöiden, asiakkaan ja tarvittaessa omaisen kanssa. Jos tapahtuu vakava, korvattavia seurauksia aiheuttanut haittatapahtuma, asiakasta tai omaista informoidaan korvausten hakemisesta.

Kuusirinteen toimintaan ja asiakas- ja potilasturvallisuuteen kohdistuvia riskejä ehkäistään laatimalla säännölliset riskianalyytit, perehdyttämällä, osaamisen varmistaminen säännöllisin väliajoin, omavalvonnalla, puuttamalla epäkohtiin ja viemällä asioita tiedoksi palvelupäällikölle, paloviranomaisille, kiinteistönomistajalle, huoltoyhtiölle.

Riskienhallintakeinojen toimivuus ja riittävyys varmistetaan omavalvonnalla ja säännöllisellä seurannalla ja puuttumisella epäkohtiin tilanteen edellyttämällä tavalla.

4.2.2.2 Vaaratapahtumien ilmoitus- ja oppimismenettely

Yksikössä on käytössä laadun- ja riskienhallintajärjestelmä **Laatuportti**, johon työntekijät ilmoittavat kaikki havaitsemansa asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyvät vaaratapahtumat, läheltä piti-tilanteet, epäkohdat ja muut turvallisuushavainnot. Järjestelmään voidaan ilmoittaa myös positiiviset havainnot turvallisuuteen liittyen. Järjestelmään tehdyistä ilmoituksista tulee sähköpostiheräte yksikön Laatuportti-ilmoitusten käsittelijöille sekä yksikön esihenkilölle. Ilmoitukset otetaan käsittelyyn mahdollisimman pian kuitenkin viimeistään 14 päivän kuluessa.

Ilmoituksen käsittelijä tekee tarvittaessa tapahtumasta juurisyyanalyysin, kirjaa tarvittavat toimenpiteet sekä tekee riskitasoarvion tapahtumalle. Esihenkilö voi tarvittaessa siirtää ilmoituksen käsittelyyn palvelupäällikölle toimenpiteitä varten. Eri tapahtumiin liittyvistä ilmoituksista tieto menee automaattisesti kyseisen turvallisuusalueen asiantuntijoille, kuten esimerkiksi tietosuojaan ja

tietoturvaan liittyvistä ilmoituksista menee tietosuojavastaavalle ja tietoturvapäällikölle sekä työturvallisuuteen liittyvistä ilmoituksista tieto menee työsuojeluvaltuutetuille.

Ilmoitusten käsittelijät noudattavat hyvinvointialueen yhteisiä ohjeita ilmoitusten käsittelyssä. (linkki Laatuportin Ohjeistus-osioon -> Portaalin käyttöohjeet)

Asiakkaat ja heidän läheisensä voivat tehdä vaaratapahtumailmoituksen anonymisti tai omalla nimellään. Yhteystietonsa jättäneelle ilmoittajalle vastataan kuukauden kuluessa. Ilmoitukset käsitellään luottamuksellisesti yksiköiden vastuuhenkilöiden toimesta.

Henkilökunnalla on ilmoitusvelvollisuus lakiin perustuen tuoda esille havaitsemansa asiakas- ja potilasturvallisuuteen kohdistuvat riskit ja laatupoikkeamat.

Kuusirinteellä toteutuu moniammatillisesti haitta- ja vaaratilanne ilmoitusten käsittely, toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus tarvittaessa.

Huoli-ilmoitus ja yhteydenotto

Ilmoituksen sosiaalihuollon tarpeesta voi tehdä tilanteessa, jossa herää huoli henkilöstä. Ilmoitus on tehtävä salassapitosäädösten estämättä, jos henkilön suostumusta yhteydenottoon ei voida saada ja henkilö on kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan. Iäkkään henkilön palvelutarpeesta ilmoittamisessa on lisäksi noudatettava vanhuspalvelulakia.

Vakava vaaratapahtuma

Vakavan vaaratapahtuman tutkinta toteutetaan silloin kun kyse on asiakkaaseen kohdistuvasta vakavasta vaaratapahtumasta, jonka työntekijä on havainnut. Tutkintaprosessi on sisäinen menettely hoidossa tai palveluissa ilmenneiden poikkeamien selvittelyssä. Tutkinnan perusteella pyritään korjaamaan toiminnassa havaittuja epäkohtia ja annetaan suosituksia, joiden avulla hallitaan ongelmia ja riskejä. Tavoitteena on kehittää turvallisuutta organisaatiossa ja estää vastaavanlaisten tilanteiden tapahtuminen tulevaisuudessa. Tutkinta voi käynnistyä myös asiakkaiden tai läheisten ilmoituksista tai esimerkiksi kanteluista tai muistutusten pohjalta nousevista asioista.

4.2.2.3 Valvontalain 29 § mukainen palveluyksikön ja henkilöstön Ilmoitusvelvollisuus epäkohdasta

Epäkohdalla tarkoitetaan esimerkiksi asiakas- ja potilasturvallisuudessa ilmeneviä merkittäviä puutteita, asiakkaan tai potilaan kaltoin kohtelua ja toimintakulttuuriin sisältyviä asiakkaalle tai potilaalle vahingollisia toimia. Kaltoin kohtelulla tarkoitetaan fyysistä, psyykkistä tai lääkkeillä aiheutettua toimintaa. Toimintakulttuuriin sisältyvissä ongelmissa voi olla kyse esimerkiksi yksilön perusoikeuksien tosiasiallisesta rajoittamisesta vakiintuneena käytäntönä ilman lainsäädännössä olevien edellytysten täyttymistä. Muulla lainvastaisuudella tarkoitetaan palveluja ja niiden saatavuutta tai järjestämistä tai asiakkaan ja potilaan oikeuksista annetun sääntelyn rikkomista.

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 29§ mukaan

Kuusirinteen on ilmoitettava välittömästi salassapitosäännösten estämättä palvelunjärjestäjälle palveluyksikön palvelussa ilmenneet asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavat epäkohdat sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta vakavasti vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet sekä muut sellaiset puutteet, joita palveluyksikkö ei ole kyennyt tai ei kykene korjaamaan omavalvonnallisin toimin. Palvelunjärjestäjälle ilmoittaminen tapahtuu Keski-Suomen hyvinvointialueella ilmoittamalla palvelujohtajalle ja omavalvontayksikköön laatuportin ilmoituksen tiedoksiannot toiminnallisuuden kautta. Palvelujohtaja ja/tai omavalvontayksikkö arvioi, mitkä epäkohdat ovat niin vakavia, että ne tulee ilmoittaa välittömästi valvontaviranomaiselle Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon tai Valviraan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön on ilmoitettava viipymättä toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa. Ilmoitus tehdään laatuportin haitta- ja vaaratilanneilmoituksena. **Valitaan valikosta epäkohta ja epäkohdan uhka ja tarvittaessa lisätään asiakas- ja potilasturvallisuus toiseksi.** Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia.

Palveluntuottajan tai vastuuhenkilön menettelyä on pidettävä kiellettyä vastatoimena, jos henkilön työ- tai virkasuhteen ehtoja heikennetään, palvelussuhde päätetään, hänet lomautetaan, häntä muutoin kohdellaan epäedullisesti tai häneen kohdistetaan muita kielteisiä seurauksia sen vuoksi, että hän on tehnyt ilmoituksen tai osallistunut ilmoittamansa asian selvittämiseen. Kielteinen seuraamus voi olla esimerkiksi henkilön tiukentunut valvonta työpaikalla, varoitus, huomautus tai muu vastaava toimenpide. Kiellettyä on myös estää tai yrittää estää henkilöä tekemästä ilmoitusta.

Ilmoituksen vastaanottaneen toiminnasta vastaavan esihenkilön tulee käynnistää toimet epäkohdan tai sen uhan poistamiseksi ja ellei niin tehdä, ilmoituksen tekijän on ilmoitettava asiasta hyvinvointialueen omavalvontayksikköön sähköpostilla.

Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia Kuusirinteen työntekijöitä. Kuusirinteen omavalvonta varmistaa, että riskienhallinnan prosessissa toteutetaan epäkohtiin liittyvät korjaavat toimenpiteet. Jos epäkohta on sellainen, että se on korjattavissa yksikön omavalvonnan menettelyssä, se otetaan välittömästi työn alle. Jos epäkohta on sellainen, että se vaatii järjestämisvastuussa olevan tahon toimenpiteitä, siirretään vastuu korjaavista toimenpiteistä toimivaltaiselle taholle. Ilmoituksen käsittelijä ohjaa ilmoituksen käsittelyyn ylemmälle toiminnasta vastaavalle henkilölle (palvelupäällikkö).

Kuusirinteen henkilöstöä on tiedotettu ilmoitusvelvollisuudesta.

4.2.2.4 Korjaavat toimenpiteet

Riskienhallinnan prosessissa sovitaan todettujen haittatapahtumien ja epäkohtien korjaamiseen liittyvistä toimenpiteistä. Muutosta vaativien laatupoikkeamien juurisyyt selvitetään ja suunnitellaan tarvittavat toimenpiteet muutoksen aikaansaamiseksi. Korjaavista toimenpiteistä tehdään kirjaukset seuranta-asiakirjaan. Yksiköissä on otettu tavoitteeksi lisätä niiden haitta- ja vaaratapahtumien osuutta, joihin tehdään suunnitelma korjaavasta toimenpiteestä.

Sovituista muutoksista työskentelyssä ja muista korjaavista toimenpiteistä tiedotetaan henkilökunnalle talokokouksissa, Teamsillä, sähköpostilla, erilaisilla tulosteilla ja yhteistyötahoille sähköpostilla tai soittamalla.

4.2.3 Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen

Riskienhallinnan toimivuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Epäkohtiin pyritään puuttamaan viipymättä eikä asioita jätetä kesken.

Yksikön vaara- ja haittatapahtumien raportointi tapahtuu kerran kuukaudessa talokokouksessa, tiimeissä, aina asianomaisten kanssa henkilökohtaisesti. Vuosiraportit otetaan järjestelmästä ja käsitellään henkilöstön kanssa.

Yksikössä vaaditaan jokaiselta työntekijältä suoritettu asiakas- ja potilasturvallisuuden verkkokurssi sekä perehtyminen omavalvontasuunnitelmaan sekä turvallisuuskansioon. Jokaisella työntekijällä on itsellään ensisijainen vastuu osaamisestaan. Esihenkilö varmistaa henkilöstön osaamisen. Asia varmistetaan lukukuittauksin sekä säännöllisesti nostamalla omavalvonta-asioita esimerkiksi talokokouksissa esille.

4.2.4 Ostopalvelut, alihankinta ja palvelusetelituotanto

Alihankintatuottajilla on käytössä omat omavalvontasuunnitelmat, jotka on laadittu palvelusopimuksen ehtojen mukaisesti.

4.2.5 Viranomaisten antama ohjaus ja päätökset

Viranomaisten antama ohjaus ja päätökset hyödynnetään yksiköiden omavalvonnan kehittämässä liittämällä ne omavalvontasuunnitelmaan ja toteuttamalla mahdollisuuksien mukaan yksikön toiminnassa.

4.2.6 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

Palvelujen jatkuvuudenhallinnan prosesseista, johtamisesta, ennakoinnista ja suunnittelusta sekä häiriönhallinnasta ja kriisien johtamisesta löytyy lisätietoa STM:n julkaisuista Valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnitelma. Ohje sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoille ([STM julkaisuja 2019:10](#)) ja Sopimusperusteinen varautuminen. Ohje sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoille (STM julkaisuja

2019:9). Hyvinvointialueiden varautuminen häiriötilanteisiin Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueiden... 308/2023 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX®

Palvelupäällikkö Marja Laurila vastaa valmiussuunnitelman kirjaamisesta valmiussuunnitteluportaaliin.

Kuusirinteen valmius- ja jatkuvuudenhallinnasta ja valmius- ja jatkuvuussuunnitelmasta vastaa

Palvelupäällikkö Marja Laurila

Palveluvastaava Arja Porrassalmi

4.3 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA

Omavalvonta on jatkuva prosessi ja tässä kuvattuna, mitä asioita Kuusirinteellä kehitetään seuraavan vuoden (2025) aikana

Toiminnassa todetut kehittämistarpeet ja aikataulu niiden toteuttamiselle:

- Rai ja Hoito- ja palvelusuunnitelman jatkuva kehittäminen; kevät 2025 painottaen + jatkuva kehittäminen
- Laitejärjestelmä ja perehdytysjärjestelmä sähköiseksi; tammi-helmikuu 2025
- Toiminnan kehittäminen ja ylläpitämien, työhyvinvoinnin tukeminen laadukkaana henkilöstövähennyksestä huolimatta; koko vuosi 2025
- Työnjakojen uusiminen, kun ohjaaja 40 % ja 50 % toimintaterapeutti poissa jatkossa miehituksesta; kevät 2025
- Ensiapukoulutukset sekä alkusammutuskoulutukset: koko vuosi 2025
- Poistumisharjoitus huhti-toukokuu 2025

5 OMAVALVONTASUUNNITELMAN TOIMEENPANO, JULKAISEMINEN, TOTEUTUMISEN SEURANTA JA PÄIVITTÄMINEN

5.1 Toimeenpano

Kuusirinteen omavalvonnan käytännön toteuttamisessa ja sen onnistumisessa asiakas- ja potilastyössä on oleellista henkilöstön sitoutuminen omavalvontaan sekä henkilöstön ymmärrys ja näkemys omavalvonnan merkityksestä, tarkoituksesta ja tavoitteista.

Kuusirinteellä varmistetaan henkilöstön omavalvonnan osaaminen ja sitoutuminen jatkuvaan omavalvontasuunnitelman mukaiseen toimintaan. Ajantasainen omavalvontasuunnitelma on Kuusirinteen henkilöstön tiedossa ja saatavilla kaiken aikaa. Omavalvontasuunnitelma löytyy alakerran ilmoitustaululta sekä molemmista tiimeistä. Omavalvontasuunnitelma luetaan aina kun se

päivitetään lukukuittauksin. Omavalvontasuunnitelman muutokset tiedotetaan aina henkilöstölle. Omavalvontasuunnitelmaa käytetään työvälineenä arjessa säännöllisesti, ja siitä haetaan perusteet toiminnalle. Omavalvontasuunnitelma päivitetään säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa ja aina kun toiminnassa tapahtuu palvelun laatuun ja/tai asiakasturvallisuuteen liittyviä muutoksia.

Ennen omavalvontasuunnitelman julkaisua palvelujohtaja hyväksyy omavalvontasuunnitelman.

Kuusirinteen omavalvontasuunnitelma on osa omavalvontaohjelmaa, ja se on julkisesti nähtävillä omavalvonnan sivuilla "Omavalvonta/Keski-Suomen hyvinvointialue hyvaks.fi, Kuusirinteen ilmoitustaululla (1. Kerros), Kuusirinteen tiimeissä kansioissa.

Omavalvontasuunnitelma pidetään ajan tasalla, ja siihen tehtävät päivitykset julkaistaan viiveettä. Muutokset toiminnassa huomioidaan. Omavalvontasuunnitelman toteutumista seurataan ja seurannassa havaitut puutteet korjataan omavalvonnan keinoin moniammatillisesti ja yhteistyössä asukkaiden ja heidän omaistensa kanssa.